

БАЙРАМДА ЮКЛАНГАН МАСЪУЛИЯТ

Бугун ҳар қандай жамият ҳаётини оммавий ахборот воситаларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Матбуот ва ОАВ давлат сиёсати, халқ турмуши, жамият ҳаётининг кўзгуси ҳисобланади. Ана шундай шарафли ва масъулиятли соҳа ходимлари 27 июнь куни ўзларининг касб байрамини нишонладилар.

Пойтахтимиздаги Мирзо Улуғбек номидаги маданият ва истироҳат боғи шу куни эрталабдан байрам иштирокчиларини ўз бағрига олди. Тантана ва тадбирлар аввалида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган байрам табригини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Хайриддин Султонов ўқиб эшиттирди.

Президентимиз ўз табригида матбуот ва ОАВ ходимларини бугунги байрамлари билан қутлар экан, соҳадаги ўз ечимини кутаётган ўта муҳим масалалар, уларни ҳал этиш йўлида қўйилаётган қадамлар ҳақида тўхталиб ўтган.

“Халқимизнинг тафаккури ва сиёсий савияси, маданияти тобора ўсиб, жамиятимизда соғлом қарашлар мустаҳкамланиб бораётган ҳозирги шароитда, одамларимиз қанча-қанча машаққатли синовларни, суронли кунларни бошидан ўтказиб, оқни-оқ, қорани-қора деб ажратиш учун етарли тажрибага эга бўлган бир пайтда, ҳеч шубҳа йўқки, ҳаётимизда мавжуд бўлган бошқа фикр ва қарашларни ҳам матбуотимиз саҳифаларида, телевидение экранларида, эфир тўлиқларида акс эттириш ва улардан тегишли хулоса чиқариш вақти келди, деб айтсак, айна муддао бўлади”, — дейилади табрикда. Ушбу мақсадлар рўёби журналистлардан юсак билим, жасорат ва фаоллик талаб қилади. Ана шунда: “Бир сўз билан айтганда, жамиятимизнинг бугунги ҳаёти, унинг барча қувончли, шу билан бирга, машаққатли, оғир томонлари матбуот ва оммавий ахборот воситаларида ўзининг қанчалик ҳолисона аксини топса, жамиятимизда шунчалик адолат ва тўғрисиқлик муҳити ҳукмрон бўлади”.

(Давоми 2-бетда)

УМИД НИҲОЛДАРИМИЗ ЖАҲОН ЎЗРА БУИ ЧЎЗМОҚДА

14-26 июнь кунлари Москвада бўлиб ўтган МДХ ва Болтиқбуйи давлат ўсмирлари ўртасидаги халқаро спорт ўйинларида ҳамюртларимиз ҳам муносиб иштирок этдилар. Газетанинг 15-саҳифасида бу ҳақда батафсил танишасиз.

БОР БЎЛСИН, САҲОВАТЛИЛАР

Маландиён қишлоғи Узун туманидаги Ж.Пирназаров номидаги ширкат хўжалиги ҳудудида жойлашган бўлиб, унинг қоқ ўртасида, туман халқ таълими бўлимига қарашли 6-умумтаълим ўрта мактаби бор.

Гапнинг очиги, 2000 йилги ер силкиниши натижасида, мактаб асосий биносининг бир қисми кулаб тушиб, у ярқисқиз ҳолга келиб қолди. Туман ҳокимлиги ва халқ таълими бўлими раҳбарлари келишган ҳолда, бу мактаб яқинидаги 6-болалар боғчасининг 1-қаватида ўқувчиларнинг дарс ўтишларига рухсат беришди. Бу орада таълим тизимининг жонқуярлари турли мутасадди идоралардан ёрдам сўрашди. Аммо, ҳар гал илиқ сўзлар эшитилса, бироқ, амалий ишдан дарак йўқ эди.

Туман халқ таълими бўлими мудири Хикматулла Шоймарданов ҳамда таълим ва фан ходимлари касаба уюшма кўмитаси раиси Абдумурод Тоировлар ўзаро маслаҳатлашиб, навбат-

даги кенгашга Маландиён қишлоғининг фаолларини ҳам таклиф этишди.

Кенгаш куни йиғилган мактаб директорлари Маландиён қишлоғи одамларини кўриб, роса тўполон бўладиганга ўхшайди, дея юрак ҳовучлаб туришарди. Бирдан сўзга чиққан Х.Шоймарданов гапни чўзмасдан, эътиборни асосий масалага қарат-

қишлоқ фаолларидан саҳоватли Неъмат Сангинов 100 машина кум, Абдулла Тошмирозев 50 минг сўм, Гулаҳмад Азимов, Ёраҳмад Азимов, Олим Абдулкаев, Эргаш Жабборов каби ўнлаб саҳоватпешалар моддий кўмак беришди.

Шундай қилиб, ҳашар бошлаб юборилди. Айна кунларда мактаб биносининг усти ёпилиб, ички қисмида оҳаклаш ва бўёқлаш ишлари олиб борилмоқда. Яқин ўн кун мобайнида Маландиён қишлоғида 200 нафар ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси куриб битказилади.

— Бундай хайрли ва савобли ишимизни туманимиздаги 24-умумтаълим ўрта мактабида ҳам яқин кунларда бошлаймиз. Зеро, 6,24-мактабларнинг янги бинолари, юртимиз мустақиллигининг 11 йиллик тўйига муносиб совғамиз бўлади, — дейди туман таълим ва фан ходимлари касаба уюшма кўмитаси раиси Абдумурод Тоиров.

Рустам ДАВЛАТ

Hashar — elga yarashar

ди. Яъни, Маландиён қишлоғидаги 6-умумтаълим ўрта мактабининг асосий ўқув биносини тиклаш ҳашар йўли билан амалга оширишга бел боғланганини айтиб, ўз ҳисобидан 100 минг сўм маблағ ажратишини маълум қилди. Кенгашда иштирок этаётган Ж.Пирназаров ширкат хўжалиги раиси Шокиржон Раҳимов 20х40 см ҳажмда 15 минг дона гишт, қурилиш ишларини жонлантириш учун 3 тонна буғдой ажратиб беришни ваъда қилди. Шунингдек,

шаҳар ҳудудий бўлими томонидан қандай ижро этилаётгани ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

ЎЗБЕКISTONЛИК ТАЛАБАЛАР ЮТУФИ

Германиянинг Цвиккау шаҳрида бўлиб ўтган Роберт Шуман номидаги IV Халқаро мусиқа кўрик-танловида Мирзо Улуғбек номидаги ЎзМУ Талабалар Халқ академик хор жамоаси иштирок этиб, голиб чиқди. Энди улар 2004 йили Германияда бўлиб ўтадиган жаҳон хор жамоалари олимпиадасида иштирок этадилар.

ТАБРИК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Тошкентда бўлиб ўтган Марказий Осиёда гиёҳвандлик муаммолари бўйича минтақавий анжуман қатнашчиларига йўллаган табриги матбуотда эълон қилинди.

ОЛИЙ МАЖЛИСДА

Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари кўмитасининг навбатдаги йиғилишида “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги қонун департаментнинг Тошкент

ГАЗЕТАМИЗНИ
ВАРАҚЛАГАНДА:

ЖУРНАЛИСТ
БЎЛМОҚЧИМАН,
ДЕЙСИЗМИ?

БУНИНГ УЧУН
ОРЗУ-ҲАВАСНИНГ ЎЗИ
КАМЛИК ҚИЛАДИ

2-бет

“ЭЛГА МУНОСИБ
ФАРЗАНД
БЎЛИНГЛАР!”

3-бет

Зухра ШОКИРОВА:

САМИМИЙ СЎЗ
ҚАЛБГА ЙЎЛ
ТОПАР

5-бет

“ОЛТИН
БАЛИҚЧА”НИНГ
“ОЛТИН”
БОЛАЛАРИ

6-бет

СИРТҚИ
ТЕЛЕВИЗИОН
ОЛИМПИАДА
ИШТИРОҚЧИЛАРИ
— ХАЛҚАРО
МИҚЁСДА

7-бет

ЎҚУВ
ДАСТУРИДАГИ
УЗЛУКСИЗЛИК
МЕЗОНИ

Ёхуд ўзбек тили
таълимида
узлуқсизликми
таъминла асослари

8-бет

Озод ШАРАФУДДИНОВ:
ИЛК УСТОЗЛАРИМ
ҲАҚИДА

11-бет

ТЕЛЕДАСТУРЛАР

Келгуси ҳафта
теледастурлари
билан танишинг!

14-бет

ҲАЙВОН
ТАРБИЯСИДАГИ
ИНСОН БОЛАСИ

16-бет

Сўнги 2-3 йил мобайнида барча олий таълим муассасаларида фаолият кўрсатувчи ўқитувчи-мураббийлар ётакчи хорижий давлатларда қўлланиладиган таълимнинг турли интерактив технологияларини мукамал ўзлаштириб бошладилар. Мазкур усулларни таълим жараёнига татбиқ этишнинг асосий моҳияти шундан иборатки, бунда ҳар бир талабанинг дарс мобайнида турли долзарб вазифаларни илгари суриши, улар ўртасида ўзаро ахборот алмашинуви, ўқитувчи ва талаба ҳамкорлиги асосида қарорлар қабул қила билиши ҳисобига билим олиш жараёнини фаоллаштиришдан иборат. Шунингдек, инновацион таълим жамият тараққиёти учун янги гоя ва билимлар билан қуролланган кадрлар тай-

Tanlov

ҳужум", "қор парчалари", "уч босқичли интервью", "гуруҳий текшириш", "танлов усули", "кўникмаларни ўргатиш", "гуруҳий динамика" сингари усуллар профессор-ўқитувчилар томонидан энг кўп ва самарали қўлланилган усуллар деб топилди.

Танловнинг сўнги босқичи якунларига кўра 18 нафар иштирокчи голиб деб топилди. Жумладан, Шоира Қосимова "Ақлий ҳужум усули билан гармоник шахснинг шаклланиши", Илҳом Шовалиев эса "Қорпарча усули билан консерваларнинг санитар-гигиеник экспертизаси" машғулотлари учун 3-ўринга муносиб топилди.

Рустам Иноғомовнинг "Шиш — асцит синдроми"

ИННОВАЦИОН ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ: ТАЖРИБА ВА САМАРА

ёрлашда муҳим аҳамиятга эга.

Шу ҳафтада Тошкент Давлат иккинчи тиббиёт институтига профессор-ўқитувчиларнинг педагогик маҳоратини баҳолаш бўйича ўтказилган "Таълимнинг инновацион технологиялари" кўрик танлови ўз якунига етди. 3 босқичда ўтказилган кўрик-танловнинг асосий мақсади интерфаол педагогик усуллари ни ўқув жараёнига самарали татбиқ қилиш, шунингдек, талабаларнинг клиник маҳоратни мукамал эгаллашлари билан боғлиқ қатъий ва ишончли ҳаракатига кўмаклашишдан иборат бўлди. Танловда институтнинг 468 нафар ўқитувчиси таълим тизимига жорий қилган янги методлари билан иштирок этди ва улардан 59 нафари факультет босқичида голиб чиқди. Танловнинг ўзига хослиги шундаки, унда қатнашган барча ўқитувчилар кичик гуруҳлардаги ишлар ва ўқув жараёнини оптималлаштирувчи 35 та интерфаол усулдан фойдаландилар. Бу усуллар орасида "ақлий

мавзусидаги мунозараси, Матлуба Афолайянинг "Экстремал вазиятлардаги тактика" мавзусидаги машғулотлари интерфаол методнинг ҳаққоний ифодаси сифатида баҳоланди ва бу ўқитувчилар фахрли иккинчи ўрин билан мукофотландилар.

Интерфаол усуллардан бири "Гуруҳий динамика"дан методик, услубий жиҳатдан мукамал фойдалана билган Дилрабо Қайомова, ҳамда "уч босқичли интервью" усули асосида "Механик сариқлик" мавзусида амалий машғулот олиб борган Дилнора Исмоиловлар юқори касбий маҳоратни намойиш эта олганликлари ва талабаларнинг дарсдаги фаоллигига тўлақонли эришганликлари учун 1-ўринга лойиқ деб топилдилар. Танлов голибларига диплом ва пул мукофотлари топширилди.

Шунингдек, финалга йўланма олган 12 иштирокчи ҳам 6 номинация бўйича тақдирландилар.

Мухаммадjon
ИСРОИЛОВ,
"Ma'rifat" муҳбири

СИРТҚИ ТЕЛЕВИЗИОН ОЛИМПИАДА ИШТИРОКЧИЛАРИ — ХАЛҚАРО МИҚЁСДА

Келажагимиз пойдеворининг мустаҳкамлиги бугун юртда камол топаётган ёшларга боғлиқ. Шу боис, иқтидорли ўқувчиларни қидириб топиш, уларни рағбатлантириш, фанларга бўлган қизиқишларини орттириш ва халқаро олимпиадаларга тайёрлаш мақсадида ХТВ, РТМ, Ўзтелерадиокомпанияси билан бир неча йиллардан буён ҳамкорлик қилиб келмоқда. Бу ҳамкорлик дастлабки йилда фақат математика фанидан сиртки олимпиада ўтказишдан бошланган бўлса, ҳозирги кунда бу фан қаторига физика, кимё, иқтисодий билим асослари фанлари ҳам қўшилди. Шуни таъкидлаш лозимки, Республика таълим маркази ташаббуси билан ташкил этилган сиртки телевизион олимпиадани ўтказишда Ўзбекистон Миллий Университети, Низомий номидаги педагогика университети, ЎзФАнинг математика институти ўқитувчилари академик Н.Сатимов, профессорлар Н.Фанихўжаев, К.Турсунметов, доцентлар О.Холиқова, Т.Латилов, О.Қўчқоров, Б.Хайдаровлар фаол қатнашдилар. Охириги йилларда сиртки олимпиадага вилоят ботқармалари, туман халқ таълими бўлимларининг ҳам эътибори ортиб бормоқда. Айниқса, мазкур танловда Бухоро, Хоразм, Андижон вилоятли мактабларининг ўқувчилари фаол иштирок эттишти. Бу эса уларнинг жаҳон олимпиадаларида ҳам совринли ўринларни эгаллашларида қатта сино вазифасини ўтамоқда. Мисол учун, телевизион олимпиада голибларидан Бухоро вилоятининг Қоракўл туманидаги биринчи ихтисослашган мактаб ўқувчилари У.Раҳмоновнинг кумуш ва Зулфиддин Равшановнинг эса АҚШда 2001 йилда ўтказилган математикадан бўлиб ўтган олимпиадада бронза медали совриндори бўлганлиги қувончли воқеадир. Бундан ташқари шу йилнинг июль ойида Шотландияда ўтказиладиган жаҳон олимпиадасида қатнашиш учун А.Жўраев, Д.Нафасов, Ш.Рўзикулов (Бухоро вилоятли Қоракўл тумани 1-ихтисослашган мактаб), Ф.Шоҳидов (Самарқанд шаҳридаги академик лицей), Алексей Пак (Тошкент шаҳридаги 50-мактаб), Х.Давлатов (Тошкент вилоятли Ангрен шаҳридаги академик лицей)лар тайёргарлик кўришмоқда. 2002 йил 21-25 май кунларида Қозоғистоннинг Остона шаҳрида ўтказилган 4-Халқаро математика лойиҳалар танловида Қорақалпоғистон Республикаси Нукус шаҳридаги 32-мактаб ўқувчиси Р.Султонов олтин медал, Тошкент шаҳридаги 191-мактабнинг ўқувчиси А.Сатимова бронза медали олиб қайтдилар. Май ойида Олмаота шаҳрида кимё

фанидан ўтказилган халқаро олимпиадасида Наманган шаҳрининг аниқ ва ижтимоий фанлар мактаби ўқувчиси Р.Эгамбердиев бронза медали, Эллиққалъа туманидаги 1-ихтисослашган мактаб ўқувчиси Р.Ургенчбоев фахрий ёрликка эга бўлдилар.

Бу йилги ўтказилган сиртки телевизион олимпиаданинг якуний босқичида 1-,2-босқич бўйича фаол қатнашиб ҳар бир фанда 8-9, 10-11-синфлар бўйича 15 нафар энг юқори балл тўплаган ўқувчилар иштирок этдилар. Қатнашчиларга амалий топшириқлар, масалалар берилди. Ҳакамлар ҳайъати аъзолари ўқувчиларнинг ёзма жавобларини текшириб баҳс-мунозаралар асосида баҳоладилар. Ва ҳар бир фандан синфлар бўйича

E'tirof

голиблар аниқланди. Совринли ўринларни эса куйидаги ўқувчилар эгалладилар.

Физика фанидан 8-9-синфлар бўйича

1- ўрин Д.Бобожонов, Хоразм вилоятли Ҳазорасп туманидаги 1-лицей;
2-ўрин О.Қурбонов, Бухоро вилоятли Олот туманидаги 1-лицей;
3-ўрин А.Худойберганов, Ҳазорасп туманидаги 1-лицей.

10-11-синфлар бўйича

1-ўрин Т.Рўзметов, Ҳазорасп туманидаги 1-лицей;
2-ўрин А.Сайфиддинов, Бухоро вилоятли Шофиркон туманидаги 19-мактаб;
3-ўрин Ф.Икромов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихтисослашган мактаб.

Математика фанидан 8-9-синфлар бўйича

1-ўрин З.Жумаев, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихтисослашган мактаб;
1-ўрин Ж.Қурбонов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихтисослашган мактаб;
2-ўрин У.Баҳромов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб;
3-ўрин Р.Юсупов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт. мактаб.

10-11-синфлар бўйича

2-ўрин С.Бегимов, Қашқадарё вилоятли Китоб туманидаги 1-ихт.мактаб;
3-ўрин Ш.Исмоилов, Хоразм вилоятли Қўшқўт ир туманидаги 4-ихт.мактаб.

Иқтисодий билим асослари фанидан 8-9-синфлар бўйича

1-ўрин Р.Ражабов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб;
2-ўрин Ш.Йўлдошев, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб;
3-ўрин Ф.Холматов, Қашқадарё

рё вилоятли Ғузур туманидаги А.Хайдаров номи мактаб.

10-11-синфлар бўйича

1-ўрин Ф.Жумакулов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб;
2-ўрин Ш.Авезов, Бухоро вилоятли Жондор туманидаги 20-мактаб;
3-ўрин С.Файзиёв, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб.

Кимё фанидан 8-9-синфлар бўйича

1-ўрин А.Алиев, ТПИ лицей;
2-ўрин А.Сариев, Бухоро вилоятли Жондор туманидаги 20-ихт.мактаб;
3-ўрин Э.Шарипов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб.

10-11-синфлар бўйича

1-ўрин А.Мирзаев, Андижон вилоятли Шаҳрихон туманидаги 8-мактаб;
2-ўрин А.Бойқулов, Қашқадарё вилоятли Ғузур туманидаги А.Хайдаров номи мактаб;
3-ўрин Қ.Ражабов, Бухоро вилоятли Қоракўл туманидаги 1-ихт.мактаб.

Голиб ўқувчиларга ХТВ, РТМнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари ҳамда фахрий ёрликлари топширилди. Шунингдек, сиртки телевизион олимпиадасида 1-ўринни олган голиб ўқувчилар ХТВ, РТМ томонидан физика, математика, кимё, иқтисодий билим асослари фанларидан ташкил этиладиган "Иқтидор—2002" ёзги мактабига таклиф этилди. Сиртки телевизион олимпиаданинг 1-2-босқичида масалаларни ўзига хос ноанъанавий усулда ечанг ўқувчиларга ҳам РТМ ўзининг махсус совғаларини топширди.

РТМнинг ташаббуси билан ўтказилиб келаётган сиртки телевизион олимпиада ўқувчи ёшларининг фанлар бўйича олаётган билимларини бойитиши ва мустаҳкамлашда ўзига хос восита ва синовдир. Муҳими, сиртки телевизион олимпиада ўқувчиларга ўзлари хоҳлаган, қизиққан фан бўйича берилган топшириқларни бажариш имкониятини беради. Фанлар бўйича Республика олимпиадасига тайёргарликни таъминлайди, физика, математика, кимё, иқтисодий билим асослари фанлари бўйича ўқувчиларнинг қизиқишларини орттиради ҳамда вилоятлар бўйича ўқувчиларнинг билим даражаларини белгилашга имкон беради. Қисқаси, бу олимпиада нафақат ўқувчилар шунингдек, ўқитувчилар ўртасида ҳам қатта қизиқиш уйғотмоқда.

Н.ТУРДИЕВ,
РТМ директори муовини
Д.МАҲКАМОВА,
РТМ табиий ва аниқ
фанлар инновация бўлим
бошлиғи

Китобларим орасида бичими шпалокдек келадиган юпқа муқовали бир китобча бор. Унинг қоғозлари аллақачон саргайиб кетган, лекин бутун. Бу китобнинг ёши бу йил роппа-роса олтига етди. У Шайхзаданинг урушининг энг оғир йилида — 1942 йилда нашр этилган шеърининг тўплами. Унга шоирнинг "Кураш нечун?", "Капитан Гастелло", "Йўқ, мен ўлган эмасман", "Берлинда суд бўлгуси" каби шеърлари киритилган бўлиб, ҳозир ҳам бу шеърлардан ўша йилларнинг оловли нафаси уфуриб туради, бу шеърларнинг тафти бугун ҳам юракларни куйдиради. Бу китобча мен учун икки томонлама ардоқли — биринчидан, мен ундаги шеърларнинг бир қисмини ёд олиб, госпиталларда ярадор жангчиларга, маҳаллаларда оддий одамларга ўқиб берардим. Ёд олмаганларимни китобдан ўқиб берардим. Неча марталаб шеърларни ўқиб бўлганимдан кейин тингловчилардан кимдир ошқора, кимдир пинҳона кўз ёшларини артганини, чуқур оҳ тортиб, кўнглидаги андуҳни бўшатганини кўрганман. Китобнинг мен учун ўта ардоқли бўлишига сабаб бўлган иккинчи омил шунда эдики, уни менга мактабимизнинг илмий мудири, адабиёт ўқитувчимиз, синф раҳбаримиз **Қудрат ака Аҳмедов ўз дастхати билан совға қилган эди.** Дастхатда "Аълочи ўқувчим Озод Шарафиддиновга эсдалик учун" деб ёзилган жўнгина сўзлар бор эди. Албатта, бугунги кунда ўқитувчининг ўз ўқувчисига китоб совға қилгани жуда жўн ва жуда оддий бир ҳодиса бўлиб кўриниши мумкин. Баъзи одамлар "Китоб совға қилган бўлса қилипти-да, бунинг нимасини ёзади?" деб бурун жийришлари мумкин. Лекин бунақа хулоса чиқаришга шўшилманг, азиз ўқувчим. Гап, албатта, кичкинагина бир шеърининг тўпламининг шунчаки совға қилинганида эмас. Гап шундаки, Қудрат Аҳмедов бизга — у мураббийлик қиладиган ўқувчиларга устоз эмас, бамисоли туғишган ота, балки ундан ҳам яқинроқ бир инсон эди. У синфдаги ҳар бир болани жуда яхши билар, ҳар бир ўқувчининг уйига неча марталаб борар, уларнинг ота-оналарига эмас, ҳатто бувилари ва боболари билан ҳам эринмай гаплашиб ўтирар, фарзандининг мактабдаги аҳолидан, ўтган куни дарсга келмаганидан, хулқи бузила бошлаганидан, бетгаочпар бўлиб қолганидан, дарсларни тузукроқ тайёрламай қўйганидан, бирга ўтирадиган ўртоғининг қаламини ўғирлаб қўйганидан гурунглашарди. Хуллас, синфдаги болаларнинг феъл-атвориғина эмас, бутун ҳаёти, нималар билан нафас олаётгани, чўнтагида қанча пули боридан тортиб, шўхликлари қанақа йўналиш ола бошлаганича, ҳамма-ҳаммаси унга маълум эди. Боланинг уйдаидаи ёки мактабдаи ўқувчи тўғрисида унинг ота-оналари билан гаплашар экан, бу гурунғ ҳеч қачон чакимчилик тусини олмас эди. Қудрат ака бундай суҳбатларда боланинг шахсиятига тегадиган ёхуд уни камситадиган бирон оғиз гап айтмас, уларга тарбия бобида берилган маслаҳатлари ҳам малол келмайдиган, лекин қилмаса бўлмайдиган маслаҳатлар бўларди. Айни чоқда у жуда талабчан эди, проғул қилишга, дарс тайёрламасликка йўл қўймас эди. Бирор боланинг дарс қолдириши ёхуд дарсга тайёрланмай келиши факулдада воқеа сифатида қаралар ва Қудрат ака бу ишнинг тагига етиб, аҳолини тузатмагунча қўймас эди. Лекин бола халқи, айниқса, ўсмир чоғида, ўтиш даврини бошидан кечиришда жуда шум бўлади. Билмадим, ота-оналарнинг бахтигами, ўқитувчиларнинг бахтигами ёки ўзимизнинг бахтигами авжи балоғатга эришадиган чоғимизда қиз болалар билан ўғил болаларни бир-биридан ажратиб ўқитиш тўғрисида буйруқ чиқди. Ўқитувчилар ҳарна ёвнинг бири

кам бўлди, деб хурсанд бўлишди. Бирок болалар эса бутун кучини бошқа ёққа уришди. Бизнинг мактабимиз Охунгузарда бир қаватлик замонавий бинода жойлашган эди. Шундоққина бикинимизда Пушкин боғи. Боғдаги сайрлар ва сайиллар, асосан, кечқурунлари содир бўлса-да, кундуз кунлари ҳам у ерда бемалол кўнгул очса бўладиган от ўйинлар, футбол майдончалари, концерт сахналари бўларди. Биз 6 соат ўқишимиз керак бўлса-да, тўрт соатдан кейин ҳаммамиз ялпи қочадиган одат чиқардик, дарс қолиб, парқда бутун синф билан футбол ўйнардик. Уч-тўрт кун бу қилигимиз жазосиз қолди — ҳеч қим сезмадимиз ёки сезишса ҳам арқонни узун ташлашдими, билмайман. Аммо бир куни ҳар қанақа хавотирни йиғиштириб қўйиб, чунонам ўйинга берилиб кетибмизки, асти қўйверасиз. Бирдан кимнингдир ҳайқириб сўкингани эшитилди. Умрида сўкинмайдиган Қудрат ака ҳазабдан қизариб-бўзариб, кўзлари ёниб, ранги оқариб бизни чапараста сўқмоқда эди. Шу маҳал тўп унинг олдига келиб қолди. Тўп синфимизнинг ифтихори эди — бунақаси ҳеч қайси синфда йўқ эди. Қудрат ака биз сира кутмаган чапдастик билан тўпни илиб олди-да, чўнтагидан

китобхонлар "нима бўпти, дарсини яхши кўрса, пишиқ-пухта тайёрлайди-да" деб қўя қолишлари мумкин. Йўқ, азизлар, менимча Қудрат Аҳмедовнинг жаммики фазилатлари негизда ётган нарса шу эдики, у тўғма педагог эди, унда болаларга нисбатан битмас-туганмас меҳр ва муҳаббат бор эди. Қудрат ака синфдаги ҳар бир боланинг тақдирига ўз фарзандининг тақдирига қарагандек муносабатда бўларди. 8-синфга ўтганда мен ўқидидаги педагогик техникка кетдим — у ерда икки йилда диплом олиб, институтга кириш мумкин бўларкан. Мен бир йил тўпмоқчи бўлдим. У ерда ўқий бошладим. Бир ой ўқидим ҳам. Бир куни дарсдан кейин уйга қайтаётсам Қудрат ака йўлимни пойлаб турган экан. Уйга етиб боргунча, бу қилган ишим чакки эканига мени ишонтирди ва мактабга қайтишга ваъда олди. Мен мактабга қайтдим ва етуклик аттестатини 14-мактабда олдим.

Кейин эса жуда кўп ўйладим — мен Қудрат акага кимман? Унга менинг қаерда ўқишимнинг нима аҳамияти бор эди. Нега у орадан бир ой ўтган бўлса-да, мени излаб, Эски Жўвадан ўқичига борди, бир-икки соат вақтини аямай, мени мактабга қайтишга кўндирди? Вақтлар

ўзини жуда эркин ҳис қилар эди.

Бу аҳвол роса бир соат давом этди. Танаффусда унинг "ғалатирик" эканини муҳокама қилдик. Кейинги дарс ҳам математика эди. Бизнинг бисотимиздаги шумликлару қитмирликлар тугаб қолган эди — "энди бу ёғига нима қилсак экан?" деб ўйланиб турганимизда, у синфга кириб келди-да, гўё биринчи дарсда ҳеч нарса бўлмагандек, бизнинг оғиз очишимизга ҳам имкон бермасдан, "қани, дарсни бошлаймизми, йигитлар!" деди-да, қўлига бўрни олиб, дарсни бошлаб юборди. Унинг маърузаси жуда мароқли эди. Аслини олганда, бизнинг ўша кунги шумликларимиз янги муаллимга қарши йўналтирилган эмас эди — биз ҳали унинг феъли-атворини, қанақа одамлигини билмас эдик, биз математика фанига қарши исён кўтаргандик. Дарҳақиқат, мактабда болаларни математикадан ортиқ қийнайдиган фан борми? Охир-кепи кўринмайдиган рақамлар, рақамлар, рақамлар, юракларинг сиқилиб, уларни қўшасан, айирасан, бўласан, кўпайтирасан. Кошки жўнгина рақамлар бўлса? Беш хонали, олти хонали рақамлар, миллионлар, триллионлар. Яна бунинг

қизиқарли қилиб ўқувчиларига еткази олиш санъатига ҳам эга экан.

Уруш пайтлари шароит оғир эди. Ўқитувчиларнинг маоши қанча бўлганини аниқ билмайман-у, лекин у бола-чақа боқиш, рўзгор тебратиш учун етмаганидан яхши хабарим бор. Буни мен ўша устозимиз Собит ака мисолидан биламан — у куз пайтлари Кўктерак томонларга чиқиб кетадиган одати бор эди. Ўша пайтларда Кўктерак ва шунга ўхшаш шаҳар теграидаги анчагина жойларда шаҳарликларнинг боғи бўларди — улар эрта баҳорда у ерга кўчиб бориб, экин-тикин қилишар, турли мева-вали дарахтларга қарашар, кузда ҳосилни йиғиб олгандан кейин, уйларида қайтишар экан. Бугундоғорда ҳосилни йиғиб олгандан кейин ерда бошоқлар қолгандек, боғларда ҳам марзаларда у ер-бу ерда сабзим, лавлагими, шолғомми, турпми дегандек яқкам-дуккам сабзавотлар қолиб кетар экан. Собит ака ана шулардан бир қоп-ярим қоп йиғиб келиб, уйда бола-чақасининг нафсини қондира экан. Лекин шунга қарамай, қийналиб кетгани ҳақида, бу адоқсиз машаққатлар жонига теккани ҳақида бирорта одамга бирор оғиз зорланиш, шикоят деган нарсалар бўлмас эди.

Баъзан бир нарсани ўйлаб қоламан — невараларим ҳозир мактабда ўқишади — уларнинг ҳаммаси ҳам бир ўқув йилига неча марталаб пул сўрашади. "Нима қиласан пулни?" дейилса, "устозимизнинг туғилган кунига совға оламини, комиссия келар экан, байрамга дастурхон тузашмоқчи экан, менга коньяк олиб бориш тушиди, имтиҳон олдидан пул йиғиб беришимиз керак экан" ва ҳоказо ва ҳоказо. Бу иллат, бу тиланчилик, ҳақалак отган нафсини болалар ҳисобидан қондириш бугун мактабда анча кенг таркаган. "Нега бундай қиласизлар?" деб сўралса, "Нима қилайлик, биз ҳам тиррик жон, маош етмайди" деб жавоб беришади. Мен бунақа жавобни эшитганимда даргазаб бўламан, дарҳол кўз ўнгимга Қудрат ака ёхуд ярим қоп лавлага орқалаб, эгаси кўчиб кетган боғлардан қайтаётган Собит ака келади. Нима, уларнинг маоши етарли бўлганми? Эҳ, дўсти нодонлар! дегим келади бугунги баъзи қаноатсиз муаллимларга. Улар кўрган қийинчиликларнинг юздан бирини сизлар кўраётганингиз йўқ-ку! Очлик нима экани етти ухлаб, сизларнинг тушиниғизга кирмаган-ку! Гап маошнинг етишмаслиғида эмас, гап одамнинг ўзига кучи етмай қолишида, нафсини тия билмаслиғида, қаноат туйғусининг йўқолиб кетганида. Ахир, ўша Собит акалар, Қудрат акалар ҳам болалардан у-бу нарсаларни тилансалар; болалар қийналиб бўлса-да олиб келиб бермасмиларди? Лекин уларнинг бундай қилишлари мумкинлигини мен сира-сира ақлимга сифдира олмайман. Бунга уларнинг орияти, номуסי, виждони йўл қўймас эди. Ниҳоят, улар ўз касбларини яхши кўришарди, болаларни яхши кўришарди, уларни виждонсизликка, мунофиқликка ўргатишни тасаввур ҳам қилолмасди. Улар том маънода фидойи одамлар эди. Албатта, уларнинг ҳам ўзига яраша камчиликлари, қусурлари бўлган бўлиши мумкин. Лекин ўша фидойиликлари қаршисида, ўзларининг инсоний гурурларини юксак ва пок тутишлари қаршисида бундай қусурлар сезилмай кетар экан. Бугун менда, мен билан бир синфда ўқиган дўстларимда Қудрат Аҳмедовдай, Собит Комиловдай устозлардан ўтган баъзи бир инсоний сифатлар мавжуд бўлса не ажаб! Улар оламдан ўтиб кетишди, лекин мен ҳозирга қадар бу улғу инсонларнинг, бизга нафақат адабиёт ёки математикадан, балки одамийликдан ҳам сабоқ берган илк устозларнинг хотираси олдида бош эгишда давом этаман.

Озод ШАРАФИДДИНОВ:

ИЛК УСТОЗЛАРИМИ ҲАҚИДА

пакисини олиб, коптокни чавақлаб ташлади. Копток "пис-с" этиб овоз чиқаришга улгурмай бўшашди-қолди. Биз билан бирга Қудрат аканинг жияни ҳам ўқирди — ўша куни ҳаммамиздан ортиқ у жазоланди — Қудрат ака Аҳматиллани бир тарсаки урди, шекилли. Эртаси куни эрталаб, синф мажлиси бўлди — Қудрат ака бизнинг шумликларимизни шундай таърифладики, биз чиндан ҳам ич-ичимиздан уялиб кетдик ва одам бўлишга ваъда бердик. Дарсдан қочишлар тўхтади. Лекин биз, барибир, Қудрат акани жондилимиздан яхши кўрардик, уни ранжитмасликка ҳаракат қилардик, ҳатто унга сирларимизни ҳам ишониб айтаверар эдик. Биз учун бу одамни гапини қайтариб бўлмайдиган авторитетга айланган омил — унинг ўз соҳасини мукамал биладиган мутаҳассис эканлиги эди. Қудрат ака ўзбек адабиётини билардигина эмас, унинг гўзаллигини юракдан ҳис қиларди ва маърузаларида шу ҳисларини бизга ҳам юктиришга ҳаракат қиларди. Ўзбек классик адабиёти 8-синфда ўқитиларди. Ҳозир баъзан 15 ёшли болаларга классик адабиётни тушуниш қийинлик қилади, деган гапларни эшитиб қоламан. Мен бунга мутлақо қўшилмайман — ҳамма гап қандай ўқитишда. Ахир, биз ўша пайтда эшитган ва ўқиган "Сенсан севарим, хоҳ инон, хоҳ инонма, Қондир жигарим, хоҳ инон, хоҳ инонма", "Ул санам ким сув ёқасинда паридек ўлтирур, гояти нозиклигинин сув била ютса бўлур", "Чархнинг мен кўрмаган жабру жафоси қолдиму, Ҳаста кўнглим чекмаган дарду балоси қолдиму?" каби шоҳ сатрларни ҳозиргача ёд биламиз.

Қудрат ака адабиётни ўқитишда қолипдан қочар, ҳар хил социологик чекинишларга йўл қўймас эди. Адабиётда унинг билмагани йўқ эди — биз ҳар қандай саволимизга ундан мукамал жавоб олардик.

Бу гапларни ўқиган ҳозирги

ўтди — мен Қудрат аканинг бу яхшилигини сира унутолмайман. Қудрат ака кейин катта олим бўлиб етишди, диссертация ёқлади ва Педагогика институтида ишлаб бошлади, лекин шунда ҳам бизнинг алоқамиз узилмади.

Менинг улғайишимга катта таъсир кўрсатган илк устозларимдан яна бири — Собит ака Комилов эди. Бизда 8-синфда ўқиб юрганимизда бирмунча вақт математикадан ўқитувчи бўлмади. Бир куни дарсга кўнгирик чалингандан кейин синфга ўрта бўйли, кулча юзли, ияги кичикроқ, бурни пучқроқ бир одам кириб келиб, "Мен сизларга математикадан дарс бераман" деб ўзини таништирди. Унинг устида уруш йиллари кенг расм бўлган телорейка, пахтали шим, оёғида кирза этик. Кўриниши жўнгина эдию лекин кўзларидан чақнаб турган аллақандай қувлик учунлари уни жўн деб қабул қилишга йўл қўймас эди. Биз кейин билдик — Собит ака саккизта боланинг отаси экан, лекин ўшандаги қиёфаси жуда ёш кўринарди. Биз янги ўқитувчи га жамики бор ҳунаримизни кўрсатиб қўймоқчи бўлдик — унинг қараб турганига қарамай, бир-биримиз билан бор овозда гаплашишлар, партадан партага кўчиб ўтишлар бошланди. Бироздан кейин латифалар айта бошладик. Уларнинг ичида бемазалари ҳам кўп эди. Ҳар гал латифа айтилганда, бор овозда кулишар ва ўқитувчининг муносабати қандай бўлаётганини билиш учун унга зимдан қараб кўярдик. Биз ўзимизнинг шумлигимиз билан, беписандлигимиз билан янги муаллимни биринчи кунданок қайириб олмоқчи бўлгандик. Лекин янги ўқитувчи қизиқ одам экан — у бизнинг тўполонимиздан ранжиш ўрнига, жиғи-бийрон бўлиб бақариб-чақариш, ер тепиниб, бизни тергаш ўрнига латифалар айтилганда бизга қўшилиб хоҳолаб кулар, энг яқин улфатларининг даврасига тушиб қолгандек

устига касрлар — оддий касрлар, яна аллақандай ғайриоддий касрлар. Қаёқдаги масалалар — дарахтга ўрмалаб чиқаётган, лекин ярмигача етмай, сирганиб тушиб кетадиган кумурскаларми-ей, ҳовузни сувга тўлдирадиган икки хил қувурми-ей, бу шаҳардан чиққан, нариги шаҳарга қачон етиб бориши маълум бўлмаган поездларми... Хуллас, худо математика фанини бизга ўхшаган шумтакаларни жазолаш учун атайин ўйлаб топган бўлса керак. Ҳарҳолда, биз математикани ёқтирмас эдик, иложи бўлса, ҳамма математика дарсларидан қочишга тайёр эдик. Аммо янги муаллимнинг маърузаси ажойиб бўляпти-ку — гуё у математика устига тўшаб қўйилган аллақандай пардани кўтариб, бизга математиканинг жуда ажойиб бир дунё эканини очиб кўрсатяпти — бу дунё бе-ниҳоя жозибадор, мароқли, унинг кўчаларига кирган одам шунақа саргузаштларни бошидан кечирар эканки, романларда тасвирланган саргузаштлар уларнинг олдида ип эшолмай қолар экан.

Собит ака болаларни ҳеч уришмас эди, ҳатто уй ишларини бажармай келганларни ҳам доскага чиқарарди-да, "майли, кел, икковимиз биргалашиб, масалани ечиб кўрсатайлик" деб ишга соларди. Бироздан кейин маълум бўлардики, шеригим масалани ечишда қатнашаётгани йўқ, у фақат йўлини кўрсатган. Сен эса кечадан бери уриниб тишинг ўтмаган масалани бугун ўзинг ҳал қилганингни кўриб жуда хурсанд бўлиб кетардинг, ўзингга ўзинг ҳурматинг ошарди, математикага муносабатинг ўзгарарди. Хуллас, ҳашпаш дегунча янги муаллим синфдаги болаларнинг ҳаммасини ашаддий математикапараст қилиб қўйди. Биз кейин амин бўлдик — бизнинг Собит акамиз шаҳар математиклари ичида энг билағони экан, бу ҳам етмагандай биладиганларини жуда

— Аввало, коллежингиз қайси билим даргоҳи негизда таркиб топди ва унда қайси мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилган?

— Илгари, яъни 1995 йилга қадар коллежимиз савдо техникуми деб юритилган. 1995 йилдан бошлаб, Миллий дастур талабларига мувофиқ, коллеж деб номланди. Бундан шундай хулоса келиб чиқадики, нафақат ном, балки таълим мазмунига ҳам ўзгариш ва янгиликлар киритилиши керак.

Ҳозирги вақтда коллежимизда "Иқтисодиёт ва бошқарув", "Бухгалтерия ҳисоби", "Назорат ва ҳўжалик фаолиятининг

КИЧИК МУТАХАССИСНИНГ КАТТА ТАШВИШЛАРИ

(Коллеж директори Жахсилек Матҷонов билан суҳбат)

таҳлили", "Пул ва кредит", "Молия", "Ишбилармонлик ҳаракати", "Банк иши", "Менежмент", "Аудитор хизмати", "Ҳуқуқшунослик", "Таом тайёрлаш технологияси" каби мутахассисликлар бўйича ўрта махсус маълумотли кадрлар тайёрланмоқда. Кундузги ва сиртки бўлимларда ўқиётган салкам 1300 нафар йигит-қизларни ўз соҳасининг билимдонини қилиб етиштиришга бутун педагогик жамоа — ўқитувчилар, мураббийлар, ташкилотчи ва раҳбарлар сафарбар қилинган. Зеро, кичик мутахассиснинг катта ташвишлари бор.

— Таълим ва тарбия бир-бирисиз амалга ошмайдиган жараён. Шу ҳақдан олганда, эгизак жараённи бир вақтнинг ўзиде бирваракайига амалга ошириш қандай кечмоқда?

— Жуда ўринли таъкидладингиз. Биз кўпинча таълимни биринчи даражали вазифа деб биламиз. Лекин тарбия ҳам ўз аҳамияти бўйича таълимдан кейинда турмаслиги керак.

Барча мутахассисликлар бўйича ўқув режа ва дастурлари республика ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси томонидан тасдиқланган. Коллежда умумтаълим фанларидан ташқари, кичик мутахассис бўлишни таъминлайдиган бир қатор фанлар ўқитилапти. Хусусан, ўқув режасидан ўрин олган 105 та фаннинг асосий қисмини ихтисослик

фанлари ташкил қилади. Ҳар йили коллежимизни битираётган 380 нафар битирувчи банк муассасаларида, солиқ инспекциясида, адлия вазирлигида, "Қорақалпоқсавдо" ассоциациясида, энгил саноат уюшмаларида ўз фаолиятларини бошлашяпти. IX синф маълумоти билан қабул қилинганлар уч йил, XI синф маълумоти эга ёшлар икки йил билим олиб, диплом олган, коллеж билан хайрлашадилар. Аммо биз ҳаммиша уларнинг тақдирини билан қизиқиб тураемиз. Тарбиявий ишларда ўқувчиларнинг кийинишидан тортиб, ётоқ жойидаги муҳит ҳам эътиборсиз қолиши керак эмас. Одмилик бировнинг биров устидан кулишини чеклайди, тарбиявий муҳитни соғломлаштиради.

Ҳар бир гуруҳдаги талабанинг шахсий варақаси юритилади. Уни ўқув йили мобайнида мураббий тўлдириб боради. Янги ўқув йили мобайнида ҳар бир талабанинг ота-онаси билан коллеж ўртасида шартнома тузилади. Унда иккала томоннинг ҳам ҳуқуқ ва мажбуриятлари акс эттирилади.

Умуман, таълим жараёнига нисбатан тарбиявий ишлар кўлами серқирра ва серкўламдир. Коллежимиздаги "Маънавият ва маърифат" хонаси, кутубхона, катта-кичик спорт базаларида ўтказила-

Islahot odimlari

ётган тадбирларнинг асл мақсад-муддаси ҳам тарбияга қаратилган.

— Эшитишимизга қараганда, коллежингизда бюджетдан ташқари маблағ ишлаб топиш ҳам йўлга қўйилган экан.

— Сендан ҳаракат бўлса, баракат менадан, деган ибора исботига кўп мартаба дуч келганмиз. Чиндан ҳам ҳозир замон тадбиркорни, ишбилармонни. Тахياتош шаҳарчаси марказида жойлашган коллежимизда нафақат талаба ва ўқитувчилар учун, балки аҳоли учун ҳам бир талай хизмат шахобчаларини очганмиз. Тикув цехи, суратхона, стоматология хонаси, муолажа кабинети, оёқ кийимларни таъмирлаш устахонаси, автосервис, сартарошхона, дўконда фақат ўқитувчи-мураббийларнинггина эмас, балки аҳолининг ҳам ҳожати чиқарилмоқда. Дўконда ҳар ойнинг белгиланган кунда ўқитувчиларимизга кундалик эҳтиёж моллари — ун, шакар, ёғ, гуруч арзонлаштирилган нархларда сотилади. Бу эса муаллимнинг ун, ёғ ахтариб юришдаги вақтини тежай-

ТАЛАБАНИНГ ВАҚТИНЧА- ЛИК УЙИ

"Ётоқхона" ҳақида гап кетгудек бўлса, кўпчиликнинг энсаси қомади. Чунки кўп ҳолларда ётоқхона деганимизда шифтларини ис босган, ошхона ва бошқа хизмат хоналари ифлослигидан кўнгул айнийдиган жой тушунилади.

Бизда эса тамоман акси. Саранжом-сарихталик, тозалек биринчи талабдир. 200 ўринга мўлжалланган ётоқхонамизда асосан, турли вилоятлардан келган қизларнинг истиқомат қилишлари учун етарли шарт-шароит яратилган. Чойшаблар вақти-вақти билан алмаштирилади.

Ҳар бир қават ўз мураббийсига эга. Мураббий талабаларнинг турли оммавий-сиёсий тадбирлардаги иштирокини таъминлайди. Коллеж хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкорликда "Қизлар янги ҳаёт бўсағасига", "Кийиниш оғоби", "Меҳмон кутиш оғоби", "Қизлар гигиенаси" мавзуларида шифокорлар, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари билан учрашувлар

Тахياتош билан Нукус шаҳрининг ораси 10-15 чақирим. Қорақалпоғистонда олий таълим муассасалари — университет, Нукус Давлат педагогика институти ва Тошкент Давлат тиббиёт педиатрия институти филиали мавжуд. Ҳар йили бу таълим муассасалари минглаб абитуриентларни чигирикдан ўтказди ва талабаликка қабул қилади. Таъбир жоиз бўлса, Тахياتошда бу ўқув масканларидан донги кам бўлмаган иқтисодиёт ва тадбиркорлик коллежи ҳам бор. Ушбу даргоҳдаги ҳам таълим, ҳам тарбия, ҳам кўшимча даромад ишлаб топиш йўлидаги уришлар ёритиш учун саҳифамиз ҳажман кичиклик қилади. Шундай бўлса-да, имкон қадар бунинг уддасидан чиқиш ниятимиз бор.

ди. Хизмат турларидан ўтган йили 120 минг сўм соф фойда кўрдик ва у моддий рағбатлантиришга сарфланди.

— Истикболдаги вазифалар...

— Тўғриси айтганда, коллежимизда олий таълим муассасасини очишга арзийдиган база бор. Лекин шу билан кифояланаётганимиз йўқ. Замонавий типдаги спорт иншооти ҳамда маданият саройи қурилиши учун лойиҳалар тайёрланди. Ҳадемай қурилиш ишлари бошланади ва орзуларимиз рўёбга чиқади.

ўтказилди.

Талабанинг вақтинчалик уйидаги ҳаёт саранжом-сарихта, мазмунли кечишини таъминлашдек ўзгармас вазифа нафақат мураббийларни, шунингдек, раҳбариятни ҳам ҳушёр, сергак туриб ишлашга ундайди.

Клара ЖОЛДОСОВА,
маънавий-маърифий ишлар бўйича
коллеж директори ўринбосари

ЎТОВДАГИ ВАТАН

... 1998 йилда Хўжайли туманидаги "Озодлик" ширкат хўжалиги ихтиёридаги қатқалоқ ва ташландиқ жой коллежнинг "Гулсанам" фермер хўжалиги ихтиёрига берилди. Одатда ташаббусни ўзи бош-

лаган кишига серу- нум, экин экиш қулай ўша қатқалоқ гектар-

Yordamchi хо'jalik

жой ажратилавер- майди.

Аммо инсоннинг қадами етган жой боғу бўстонга айла-

нар экан. Ҳозирда ўша қатқалоқ гектар-

лар ўрнини пахтазор, буғдойзор, боғ, молхона, сув ҳавзаси, дала шийпонлари эгаллади.

Кенегес каналдан қувурлар орқали келтирилган оби ҳаёт туфайли кичиккина хўжалик ўзига яраша даромад келтира бошлади. Биргина 2000 йилдаги соф даромад 3 млн. сўмдан зиёддир. 2001 йилда эса 106 тонна пахта топширилди.

... "Гулсанам" да қорақалпоқларнинг ўтови бор. У қўлда ясалади ва ёзги мавсумда далабоп. Хўжалик бригадири Қорлибой Елмедов ўз оила аъзолари билан бу ўтовни Ватан деб билади. Коллеж раҳбарияти ўз ёрдамчи хўжалигида ишлаётганларга кўлидан келган гамхўрликни кўрсатмоқда. 2001 йилда уч киши санаторийда дам олиб қайтди. Уларга кундалик эҳтиёж моллари ҳам берилади.

Суратда: коллеж талабалари билан тарихий мавзуда суҳбат уюштирилмоқда.

Qonun va yoshlar

Бу коллеждаги тилга тушган бўлимлардан биридир. У ҳуқуқшуносликка қизиқувчи ёшларни ўз атрофига бириктирган. Ёш қонуншунослар шу йил 17-18 май кунлари Жиззах шаҳрида ўтказилган "Сиз

Жамоат тартибини сақлаш

қунни биласизми?" кўриктанловининг мутлақ голиби сифатида тан олинди. Ўрта махсус касб-ҳунар таълими тизимидаги муассасалар ўртасида биринчи ўринни олиш осон бўлгани йўқ. Бунга коллежда кўп марта ўтказилган ҳуқуқий мавзудаги учрашувлар, суҳбатлар замин яратган бўлса, ажаб эмас.

Голиблик белгиси — I даражали диплом "Маънавият ва маърифат" хонасининг бе-загига айланди.

Саҳифани "Ma'rifa!"нинг махсус муҳбири Хулқар ТҲИМАНОВА тайёрлади.

Бозор иқтисодиёти шароитида аҳоли уртасида, айниқса, ёшларимиз уртасида ҳуқуқий таълим ва тарбияга алоҳида эътибор бериш, ёшларимиз ҳуқуқий маънавияти ва маданияти савиясини замон талаби асосида, дунё стандарти даражасига кутариш шу куннинг долзарб масалаларидан биридир.

Айнан ана шу масалага Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий дастури тўғрисида"ги ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 29 май 325-сонли "Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 4 январдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституциясини урганишни ташкил этиш тўғрисида"ги фармоиши алоҳида аҳамиятга эга.

Умуман олганда, юқоридаги талабларни амалга ошириш бир қатор тадбирларни утказиш би-

турдирилган. Учинчидан, дарсликдаги барча материаллар сунгги йилларда юртимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида руй берган муҳим ўзгаришлар, ислохотлар, қабул қилинган янги қонунлар, фармонлар ва қарорлар асосида бойитилган. Туртинчидан, аввалги ўқув қўлланмасида ҳар бир бўлимдан сунг чизмалар берилган бўлса, энди дарслик аниқ қисмларга бўлинди, яъни, ҳуқуқ соҳаларини тула тавсифловчи назарий қисми, барча ҳуқуқ тармоқлари бўйича жамланган чизмалар қисми, тестлар ва савол-жавоблар қисмларига ажратилган.

Дарсликнинг эътиборли томони шундаки, унда конституциявий, маъмурий, фуқаролик, меҳнат, оила, экология, жиноят ва халқаро ҳуқуқ тармоқларига алоҳида-алоҳида бўлимлар бағишланган.

Қуриниб турибдики, ушбу ўқув дарслиги бошқа ҳуқуқий манбалардан фарқ қилиб, узининг бир қатор хусусиятларига эга: биринчидан,

НОДИР ҲУҚУҚИЙ МАНБА

лан бирга, янги юридик адабиётларни чоп этиш ва уни халқ оmmasига етказиш билан ҳам бевоcита боғлиқдир.

Яқинда, таниқли олимлар юридик фанлари докторлари, профессорлар А.Саидов, У.Тожионов, Х.Одилқориев томонидан яратилган ("Давлат ва ҳуқуқ асослари" — Т. Шарқ, 2002. — 720 б.) дарслик бутун жамоатчилик ва кенг китобхонлар томонидан қизиқиш билан кутиб олинди.

ИИВ Академиясининг таниқли олимлари томонидан катта меҳнат эвазига тайёрланиб чоп этилган ушбу ҳуқуқий манба аҳолининг, айниқса, ёшларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий-сиёсий билимларини ҳамда ҳуқуқий маънавият ва маданиятларини замон талаби асосида шакллантиришда беқиёс аҳамият касб этади.

Таъкидлаш уринлики, қўлингиздаги китоб Ўзбекистон Республикаси давлати ва ҳуқуқ асослари бўйича қайта ишланган ва тўлдирилган нашрдир. Дарслик аввалги ўқув қўлланмадан бир қатор янги жиҳатлари билан фарқ қилади. Биринчидан, у мактаб, лицей ва коллеж ўқув дастурларига мослаштирилган. Иккинчидан, дарслик конституциявий, маъмурий, фуқаролик меҳнат, оила, экология, жиноят ва халқаро ҳуқуқ тармоқларига бағишланган янги бўлимлар, тегишли чизмалар ҳамда тест ва саволлар билан

Олий Мажлисининг сунгги сессияларида қабул қилинган қонунлар, Президент фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ҳамда бошқа норматив — ҳуқуқий ҳужжатлар асосида қайта ишланганлиги; иккинчидан, китобхон ёки ўқувчи мазкур дарсликдан ҳуқуқ тизимининг кўплаб соҳаларига оид бўлган янги ва қизиқарли маълумотларни олишлари мумкинлиги; учинчидан, ушбу дарслик оддий мактабда ҳам, гуманитар йўналишдаги махсус мактабда ҳам, лицей ва коллеждаги тингловчи ва талабаларнинг фойдаланишлари учун катта аҳамият касб этиб, ҳаттоки барча абитуриентлар ва юридик олий ўқув юртига киришда ҳам асосий манбалардан биридир; туртинчидан, мазкур ўқув дарслиги нафақат ҳуқуқшунослар учун, балки, давлат ва ҳуқуқ, иқтисод, тарих ва сиёсий масалаларга қизиқувчилар ҳамда кенг китобхонлар оmmasига мўлжалланганлиги билан ҳам ҳар бир китобхонда меҳр уйғотади.

Хуллас, узида ҳозирги кун талабларини ифода этган ушбу дарслик демократик ҳуқуқий фуқаролик жамияти барпо этишда ҳамда етук ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлашда яна бир ҳуқуқий манба бўлди, деб айтиш мумкин.

Жуманазар
ХОЛМУНИНОВ,
юридик фанлари доктори

СОҒЛОМЛИКДАН САБОҚ БЕРАДИ

Халқимизда "табиб табиб эмас, бошидан ўтказган табиб" деган нақл бор. Нега бундай дейилган дейсизми? Тиббиётнинг келиб чиқиши сабабларини ўрганган олимлар бу нақлнинг тўричилигини яна бир бор исботлашди. Яъни "биринчи табиб" организмнинг ўзи биринчи бўлиб касалликка қарши курашишни аниқлашди. Организмнинг касалликларга қаршилик кўрсатиш хусусияти қадимги Шарқ ҳақимларига ҳам маълум бўлган. Масалан, Абу Али ибн Сино "одам танаси ҳамма вақт касалликдан қутулишга интилади", деб ёзган эди.

Хўш, мамлакатимиз ҳудудида тиббиётнинг келиб чиқиши қайси асрларга бориб тақалади, дастлабки тиббий муолажа усуллари қандай бўлган? Шунингдек, буюк аждодимиз Ибн Синонинг тиббиёт филологияси, тиббий фикрлари, дорилар ҳақидаги мулоҳазаларини билмоқчи бўлганлар учун қулай имконият туғилди. Абу Али ибн Сино номидаги тиббиёт нашриёти тиббиёт фанлари доктори Асадулла Қодировнинг "Ўзбекистон тиббиёти тарихи" китобини нашрдан чиқарди. Мазкур китобдан ўқувчилар буюк теурийлар, ўзбек хонликлари, мустамлака ва мустақиллик даврларидаги тиббиётдан кўплаб муҳим маълумотлар олиши мумкинлигини ҳам айтиб ўтиш жоиз. Шу билан бирга ушбу китобдаги ҳайвону жониворларнинг ўзини ўзи қандай тузатгани хусусидаги кузатишлар ҳам ўқувчини бефарқ қолдирмайди.

Бола тарбияси ҳақида жуда кўп китоблар, рисола-лар битилган. Лекин ҳаётда фарзанд тарбиясига андоза йўқ ва бўлмайди ҳам. Бироқ унинг келажакда тўғри ёки нотўғри, оқил ва ноқобил, одобли-одобсиз бўлиб ўсиши аввало, оила ва жамият, қолаверса, маҳалла аҳли тарбиясига боғлиқ. Зеро, болага ақли кирган кундан

бошлаб оила, она Ватанга муҳаббат, садоқат туйғусини сингдириб бориш лозим. Ана шунда бола киндик қони тўкилган она юрт қадрига етадиган, уни эъзозлайдиган, ҳалол, ростгўй, энг муҳими, шу Ватанга муносиб фарзанд бўлиб вояга етади, камол топади. Ана шуларни назарда тутган Абу Али ибн Сино номидаги тиббиёт нашриёти яқинда "Ёш оналарга шифокор маслаҳатлари" китобини тўлдирилган учинчи нашрини босмадан чиқарди. Мазкур китобнинг асосий моҳияти оилада ота-онанинг маърифати, ҳар томонлама, хусусан, бола тарбиясида тиббий билимга эга бўлиш лозимлигини иборатдир. Шунингдек, ушбу китобда ота-оналарга мураккаб ва айни пайтда қувончли ҳамда буюк вазифа бўлмиш бола тарбиясини оқиллиги билимдонлик билан олиб бориш, болаларнинг ўсиши ва ривожланиши, тиббий муолажалар ҳақида ҳаётий мисоллар билан маслаҳатлар ҳам берилган.

Ўйлашмишми, китобни ўқиб чиққач, боланинг тарбияси, уни парвартиш қилиш, турли хилдаги касалликлардан асраб, тўрт мўчаси соғ бўлиб ўсишига эришасиз.

"Йиқилиш" кузимни очди

Ўтган йили мактабни тамомлаб, Педагогика билим юртига ҳужжатларимни топширдим, лекин минг афсуски, "йиқилдим". Ишонсанми, "Синфдош", бу нохуш ҳодиса шундай кўзимни очдики, мактабда ўқимай ялло қилиб юрганимга пушаймон бўлдим. Мана ҳозир китоблар орасидаман. Бой берган вақтларим эвазига келгуси имтиҳонларга қаттиқ тайёрланаёман. Ушбу мактубни ёзишимдан мақсад, ўқувчиларга "вақтида кўзингизни очинг", демоқчиман.

Н.ЭШОНХҲАЕВА,
Самарқанд вилояти,
Каттақўрғон тумани,
Хўжақўрғон қишлоғи
"Синфдош": Бу йил албатта кирасан. Энг гаройиби — "Сўнги пушаймон — ўзинга душман" деган нақлни ўзгартирибсан, яъни "Сўнги пушаймон — ашаддий китобхон" деб.

БҮР ЕЙДИГАН ҚИЗ

Синфимизда тез-тез бўр йўқолиб қолишдан ҳайрон бўлардик. Бир куни катта танаффусда кирсам, Шоҳиста синфда бир ўзи бўр еб ўтирибди.

Мени кўриши билан дираб қолди. "Нима қилай егим келади, бўр бўлмас кесак ейман, ҳеч кимга айтма, илтимос" деди. Илтимосини бажарардим, аммо бирор касал бўлиб қолмасайди, деб қўрқардим.

Дилдора ҚОРАЕВА,
Бухоро
"Синфдош": Олимларнинг айтишича, организмда кальций етишмас, беихтиёр бўр ёки кесак ейишаркан. Дугонангиз Литвадаги Станислава деган аёлга шогирд тушса бўларкан, у аёл кунига ярим кило тупроқдан бошқа ҳеч нарса емас экан, касал ҳам бўлмас экан.

АРМИЯ МЕНИНГ ТАСАВВУРИМДА...

Амаким собиқ шўро даврида Афғонистонда ҳарбий хизматда бўлганлар. Ханузгача амакимдан армияда кўрган-кечирганларингиз ҳақида гапириб беринг, деб илтимос қиламан, лекин ҳеч нарса гапирмайдилар. Ҳар гал сўраганимда, гапириш мумкин эмас, деб қўядилар.

ФАРИД,
9-синф ўқувчиси

Катта акам Саҳалин, Курил оролларида ҳарбий хизматда бўлганлар. У ер-

Ўзбекистонда ўн мингга яқин мактаб бор. Уларда беш миллиондан ортиқ ўқувчи ўқийди. Демак, юртимизда шунча синфдошлар бор. Мактабни тугатиб кетган синфдошлар қанча, — эҳҳе!

"Синфдош" журнали эса битта. Шунинг учун барча синфдошлар уни ўқийдилар, унга мактуб йўлладилар. Етти ёшдан етмиш ёшгача барча синфдошларнинг журнали саҳифалари асосан муштарийларнинг мактублари билан тўлдирилади.

"Синфдош"нинг бу йилги 3-сони ҳам "Мактублар", "Армия менинг тасаввуримда", "Дунёқарашлар қалай, синфдош", "Мактабда муҳаббат", "Синфдош — сирдош", "Танишмоқчиман" саҳифаларини тўлалигича ўқувчилардан келган хатларга ажратган. Улардан баъзиларига кўз югуртириб чиқинг-чи.

нинг табиати, одамлари ҳақида ҳозир ҳам гапириб берадилар. Менинг ҳам ўшандай эртаксимон ороларда хизмат қилгим келади.

ИСФАНДИЁР,
9-синф ўқувчиси

Армияга бориб келиш ҳам худди олий ўқув юртига киришдек обрўли иш бўлиб қолди. Мен ҳам тезроқ мактабни тугатсам-да, армияга кетсам. Ҳатто хиз-

матдан кейин ҳам шартнома асосида ўша ерда ишга қолмоқчиман.

ИСОМИДДИН,
10-синф ўқувчиси

Ҳар қандай йигит ҳам армияга боришни орзу қилса керак. Лекин кўпчиликнинг ота-оналари "йўли"ни қилиб армиядан олиб қолишяпти. Шундай пайтда йигитларнинг ўзларининг кўнгилларига қараш керак.

ХУРШИДА,
11-синф ўқувчиси

МИНБАР

Одатда минбарларга катта-катта шахслар чиқиб ваъз қилишади. Балки менга ушбу фикрларимни бу саҳифадан туриб баён қилиш ярашмас. Аммо...

Ҳамма жойда ҳаммиша ёшларнинг одобсизлиги ҳақида катталар куюниб гапиришади. Мени эса бошқа нарса қийнайдди. Катталарнинг лоқайдчилиги... Мен улар каби лоқайд бўла олмаганим сабабли шу нарсаларни ёзяман. Уйимизда ҳар куни ўнлаб исрофгарчиликларнинг гувоҳи бўламан. Ёзда дадам ҳар куни қовун-тарвуз олиб келардилар-да, ваннага, муздек сувни очиб тагига қўярдилар. Биз иккинчи қаватда яшаймиз, 8-9-қаватдаги қўшиларишимиз совуқ сув йўқлигидан нолишарди.

Бир куни дадам билан шунинг устида хафалашиб қолдик. "Сен катталарнинг ишига аралашма, мен совуқ сув, иссиқ сув, газ — ҳаммаси учун ҳақ тўлаб қўйганман", дедилар. Лекин сув пулдан ҳам қимматроқ бойлик.

Кунлар совиши билан эса кеннойим билан гижиллашганим гижиллашган. Чунки газнинг ҳамма томонларини ёкиб қўядилар. Бу соғлиқ учун ҳам зарарли эканлигини бир кун газетада ўқиб қолдим. Эҳтимол бундай лоқайдликларнинг сабаби катталарнинг саводхонлик даражаси пастлигидадир.

Ёки автобус, трамвай, троллейбусларнинг ўриндикларини ҳар куни неча киши ўйиб, қириб ўз "махоратини" кўрсатиб кетади. Катта кишилар шунинг кўриб туради, аммо ҳеч ким миқ этмайди. Бу ҳам хушёрликнинг бир кўриши эмасми?

Мен бир нарсани тушуниб етдимки, лоқайдлик энг ёмон касаллик экан.

"Синфдош", менинг бир таклифим бор эди. "Минбар" саҳифасида ўзимизни қийнаётган, минбардан туриб айтишга арзигулик муаммоларимиз ҳақида гаплашсак. Чунки кўпчилик ўйлаганидек, ёшларни қийнаётган нарсалар ҳаммиша ёш эмас. Уларда ҳам буюк ва қўхна муаммолар бор.

НОЗИМА,
Тошкент шаҳри,
10-синф

МАЗМУНЛИ ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИ

Яқинда танишган одаминг ҳақида дастлаб нимани ёзишни, гапни нимадан бошлашни билмай қоласан баъзан. Ҳабиба опа билан танишган кунимдан бошлаб, у кишининг камтарлиги, мулоҳазали фикрлари, энг муҳими касбига бўлган фидойилиги эътиборимни тортди. Ҳ.Алимова пойтахтимиздаги Мирзо Улуғбек номидаги 241-мактабда бошланғич синф ўқитувчиси бўлиб ишлайди. Инсон учун шарафли, аммо шу билан бирга машаққатли касбни бошлаганига ҳам

суҳбат қуриш, таълим-тарбия бериш жуда муҳим. Умуман, ўқувчининг мактабда қандай тарбия топиши кўпроқ мураббийга боғлиқ.

1992-1993 йиллар мобайнида туман миқёсида ўтказилган "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси" кўрик-танловида голиб чиқди ва "Бошланғич таълим устаси" номи олишга муваффақ бўлди. Тиниб-тинчимас муаллим бошланғич таълимни ривожлантириш, ўқувчилар саводхонлигини ошириш, талаффузни меъёрда сақлаб туриш бо-

"2002 yil — Qariyalarni qadrlash yili"

40 йил бўлибди. Орадан қанча сувлар оқиб ўтди. Бу давр мобайнида не-не ўқувчилар устоз сабогини ўрганиб, ўқиш ва ёзишни, қолаверса, ҳаётни ўрганиб кетмади, дейсиз.

расида кўплаб изланишлар, тажрибалар олиб борди. Унинг фикрича, тайёрланган дастур ва материаллар асосида дарс ўтиш ўқувчилар билимини янада чуқурлаштиради.

Улар мактабда таълим-тарбия олиш, китоб-дафтарларни қандай тутишни, қолаверса, ўртоқлари, ўқитувчиларига қандай муносабатда бўлишни биринчи муаллимдан ўрганишганини унутмаганлари, шубҳасиз.

Ҳабиба опа янги ўқув йилида ўқувчилар билан бўладиган учрашувларни хурсандчилик билан эслайди.

— Бу даврнинг ўзига хос гашти бор, — дейди опа қулиб. — Синфга эндигина кириб, чор-атрофга ҳайратомуз боққан ўқувчилар билан

Шунингдек, ўқишлари равон, ифодали, оғзаки ва ёзма нутқлари ҳам яхшилана боради.

— Менинг илк мартаба дарс берган қалдирғочларим қирчиллама қирққа кирган, — дейди опа сўзини ниҳоялаб. — Уларга дарс берган пайтимда касб фаолиятимни эндигина бошлаган эдим. Улар билан кўча-кўйда кўришиб қолсам, қувониб кетаман. Бинобарин, ёшлар билан, аниқроғи, ўқувчилар билан фикр-мулоҳаза қилиш, суҳбат қуриш ҳаётим мазмунига айланган.

Б.БОТИРОВ

Умр — оқар дарё. Зеро, ўша тошқин дарёнинг зилол, ҳаётбахш сувларини сипқорган қақраган чўлларга жон энади, боғ-роғлар гуркирайди. Агар таъбир жоиз бўлса, Гулноза Зоҳидованинг қисқа, аммо мазмунли ҳаёт йўлини ҳам ана шундай оби ҳаёт дарёга қиёс этсак хато қилмаган бўламиз. Чунки, фидойи ўқитувчининг мактабда ўқувчи ўғил-қизларга берган сабоқлари, газета ва журналларда нашр этилган ижод намуналари қанчадан-қанча қалбга малҳам бўлмади, дейсиз. Ахир, ўқитувчи — қалб меъмори. У бободехқон мисоли мурак кўнмаларга эзлик уруғини қадаб уни меҳр билан парвартиш қилган бўлса, курувчи мисол юрт пойдеворини

Бу туйғу, илк бор ёш ўқитувчининг Кўргонтепа туманидаги 7-мактаб синф хонасига кириб ўқувчилар билан саломлашгандаёқ янада мустаҳкамланди.

Албатта, мактабдаги дастлабки йиллар ёш муаллима учун осон кечмаганлиги тайин. Бироқ, ўз устида тинимсиз изланиш, қолаверса, мактабдаги тажрибали ўқитувчилар Саодатхон Имомназарова, Дилфуза Иминжоноваларнинг йўл-йўриқ ва ўғитларидан хулоса чиқарган Г.Зоҳидова ўқувчилар ва мактаб жамоаси билан тезда тил топишиб кетди. Бу эса, келгуси ютуқларга ҳам гаров бўлиб хизмат қилди. Эътиборлиси, ўқитувчи ўқувчиларга дарс ўтишга мав-

Xotira

ижодкорлигини ошириш мақсадида тўғарак машғулотлари, ўтадиган дарслари орқали болалар қалбига яқин ўқитувчи ҳамкасбларига ҳам доимо ўрнатди.

— Гулноза дарс берганда, — дея хотирлайди Жалақудук туманидаги 10-мактаб ўқитувчиси Д.Иминжонов, — гоҳо унинг мўъжазгина синф хонасида Қодирийнинг Отабеги разолатдан қон йиғлайди, гоҳида Анвар ва Раънонинг шеърини мушоираси авж пардасини чертса, Бобур Мирзо эса "Анда жоним қолди" дея фивон чекади. Ҳа, Гулнозанинг синфхонаси, дарсхонаси гўё театр кошонаси эди. Ўқувчи-

ДАРСНИ ИЖОД БИЛГАН МУАЛЛИМА

мустаҳкамлашга интилади. Дарҳақиқат, ўқитувчилик машаққатли касб. Унинг заҳматли меҳнати замирида келажакнинг акси бор. Зотан, қалбда эзгулик куртак ёзган фарзандлар камоли ўша қалб меъмориининг санъат намунаси.

Ўқитувчилик касбига нисбатан Г.Зоҳидованинг меҳри эрта уйғонганди. Балки, бунга қизалоқнинг онаси Азизахон Аҳмадалиеванинг мактабда физика фани ўқитувчиси, отаси Аъзамжон Зоҳидовнинг эса 48-мактабда 30 йилдан зиёд вақт давомида ёшларга ўзбек тили ва адабиёти фанидан дарс берганлиги сабаб бўлганлиги. Нима бўлганда ҳам Г.Зоҳидова гарчи мактабни битиргач адабиёт ва санъатга ошuftалиги боис, ўз маҳоратини ошириш мақсадида Тошкент Давлат университетининг журналистика факультетига ҳужжат топширган бўлсада, олий ўқув юртни муваффақиятли яқунлаб, қишлоғига қайтганда ўқитувчилик касбига меҳри бўлакчалигини ҳис этди.

зуни оддий ҳикоя қилиб беришдан кўра, янги педагогик технология методларидан унумли фойдаланган ҳолда суд дарси, саёҳат дарси, машварат дарси, баҳс-мунозара каби ноанъанавий дарс ўтиш усулларини қўллашга, мавзунини кўпроқ кўргазмалли воситалар орқали ёритиб беришга ҳаракат қилар эди. Бу эса ўз ўрнида ўқувчиларнинг фанга қизиқишини орттириши ва муаллима дарсларини ўқувчилар интиқ кутишига сабаб бўлган бўлса ажаб эмас. Ёш ва иқтидорли ўқитувчи ўқувчилар билан фақатгина дарс жараёнида эмас, балки синфдан ташқари вақтларда ҳам иш олиб борарди. Ёшлар ўртасида она тилимизга нисбатан муҳаббат, адабиётга меҳр уйғотишда, илм-фанда дунёни лол қолдирган болалари Амир Темур, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек, Бобур сингари алломаларнинг муносиб вориси бўлиб, камол топишга ундашда, қолаверса, ўқувчиларнинг

лар ҳар бир мавзу қахрамони билан унда сирлашар, шу образнинг вужудига кирардилар.

Бундан ташқари Гулноза Зоҳидова, нафақат мактаб балки туман, вилоят миқёсидаги кўрик танловларнинг ҳам фаол иштирокчиси эди. Мисол учун, 1998 йил ўқитувчи "Йил ўқитувчиси" кўрик-танловида туманда 2-ўринни эгаллаган бўлса, 1999 йили ушбу танловда янада яхши қатнашгани боис, туманда фахрли 1-ўринни олиб, вилоят миқёсида ўтказилган танловнинг кейинги босқичида ижодкор ўқитувчи сифатида 3-ўринга сазовор бўлди. Албатта, ижодкор ўқитувчининг меҳнат фаолияти вилоят халқ таълими бошқармаси томонидан муносиб тақдирланган бўлиб, у киши "Халқ таълими фидойиси" кўкрак нишони нишондори ва кўплаб илми толибларнинг суюкли устози сифатида ҳамиша хотирада, эъзозда бўладилар.

Б.ЖОВЛИЕВ,
журналист

Етук раҳбар, ёшларнинг талабчан ва ғамхўр устози, меҳрибон дўст, ўз касбининг фидойиси Тохир ака Сотлиқов деярли 50 йил давомида ёш авлодга сабоқ бериб келмоқда. Унинг ҳаёт йўлига назар ташласангиз, у киши турмушнинг паст-баланд сўқмоқларида, қаерда, қайси лавозимда ишламасин, юрт равнақи, халқ фаровонлиги йўлида ўз бурчига садоқат билан хизмат қилди.

Шодлик, баъзида кўнгилсиз онларни бошидан кечирди, аммо кучли ирода, сабр-қаноат, фидойилик ҳамиша уни ҳурмат-эҳтиром, халқ эъзозига мушарраф қилди. Кексаларга кўмаклашди, етим-есирларнинг бошини силади, ночорларга меҳр-оқибат, ғамхўрлик кўрсатди, шогирдлар камолдан қувонди, куч-қувват олди. Ўтган йиллар давомида мактабдан бир кун ҳам қадамни узмади, бугунги кунда ҳам болалар ва шогирдларининг севимли устози сифатида маърифат бўстонида жавлон урмоқда.

Тохир ака 1951 йилда Хоразм Давлат педагогика институтининг физика-математика факультетини тамомлаб, ўзи ўқиган 1-ўрта мактабда ўқитувчиликдан иш фаолиятини бошлади. 1953-1962 йиллар мобайнида ўқув ишлари бўйича ди-

ректор ўринбосари ва директор лавозимларида фаолият кўрсатди.

Мактаб ишларининг билимдон раҳбари сифатида элга танилган, ташаббускор, ижодкор, тиниб-тинчимас Тохир Сотлиқовни 1962 йилда туман халқ маорифи бўлими мудири лавозимига тайинлайдилар.

Шу лавозимда унинг ташкилотчилик, одамлар бошини қовуштира билиш қобилиятлари яққол намоён бўлди. Эски, пахса девордан нураб турган

ЁШЛАРНИНГ ҒАМХЎРИ

мактаб бинолари ўрнида янги замонавий, барча қулайликларга эга бўлган билим масканлари қишлоқлар чиройига чирой қўша бошлади.

1982 йилдан бошлаб 1-мактабда 6 йил давомида директорлик қилди, 1988 йилдан Хоразм Давлат педагогика институтида талабаларга сабоқ бера бошлади, педагогика фани сирлари билан яна шугулланишни давом эттирди. Қатор рисоалар, илмий-методик мақолалар чоп қилди. Мана, ўн

йилга яқинлашяптики, вилоятимиз педагогларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институтида педагогларга сабоқ бермоқда.

Мустақиллик барчамизнинг ҳалол ишлашимиз, яшашимиз, билим олишимиз учун кенг имкониятлар яратиб берди. Мустақилликни мустаҳкамлаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз, масъулиятли вазифамиздир. Бу кенг кўламли вазифанинг бажарилишида ҳаммамнинг ўрни, бурчи бор. Зеро, мамла-

катимиз бойлиги, тинч-осойишталиги, тўқлигимиз, соғлигимиз, мудофаа қудратимиз ҳаммамнинг сидқидилдан қиладиган меҳнати самарасига боғлиқ.

Унинг 1992 йилда "Ўқитувчи" нашриётида чоп қилинган "Қуни узайтирилган гуруҳларда таълим-тарбия ишлари", 1995 йилда "Бозор иқтисодиёти шароитида таълим-тарбия мазмунини янгилашнинг долзарб вазифалари", 2000 йилда "Оила — соғлом авлод бешиги", 2001 йилда "Хоразм мутафаккирла-

ри педагогик мероси ва тарбия масалалари", 2002 йилда эса "Тарбияшуносликка бир назар" монографиялари ва шунга ўхшаш бошқа рисола, мақолалари педагогика фанига қўшган ҳиссасидир.

Тохир Сотлиқовнинг босиб ўтган ҳаёт йўли, иш фаолияти, камтарлиги камсуқумлиги, меҳрибонлигию муомаласи, ростгўйлиги шогирдлари учун ўрнатқидир.

Унинг юзлаб шогирдлари республикамиз илмий тадқиқот

Ustoznoma

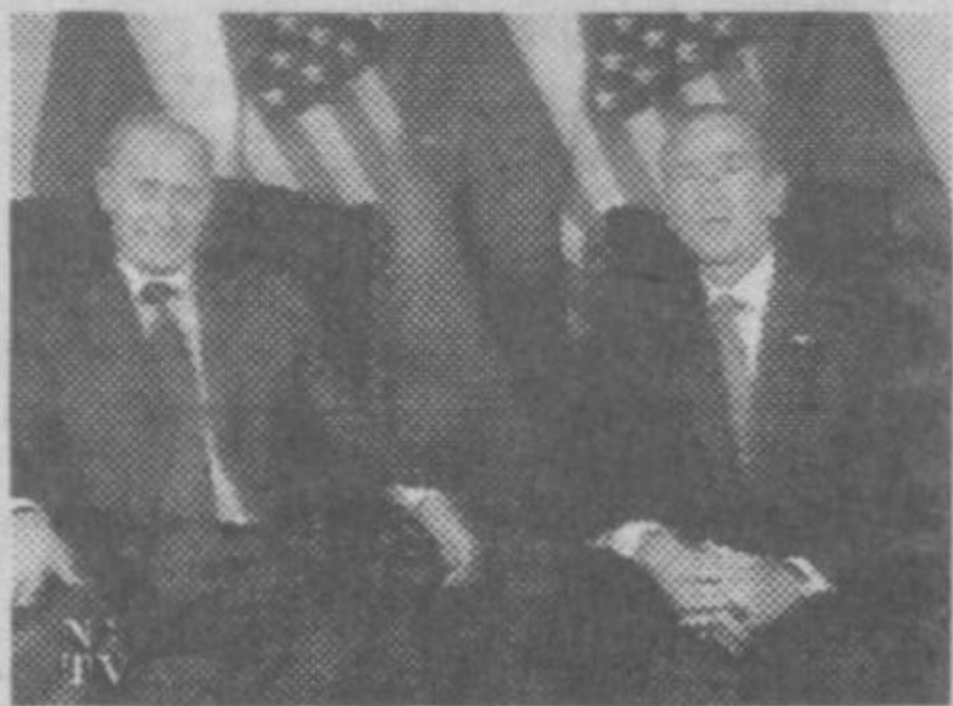
институтларида, олий ўқув юртларида, мактабларда, Россия, Украина, Белоруссия, Туркманистон, Тожикистон, Қозоғистон каби давлатларда муваффақиятли ишламоқдалар. Улар орасида олимлар, идора, корхона раҳбарлари, моҳир педагоглар, турли касбдаги инсонлар бор.

Педагогика фанлари номзоди, профессор, 7 нафар фарзандни вояга етказган меҳрибон ота истеъдодли мураббий бўлганидан ташқари, жуда ажойиб инсон, ҳамиша руҳи бардам, эҳтироси баланд педагог. У билан бир марта учрашиб ҳамсуҳбат бўлган кишилар унинг жозибали жилмайишини, ўткир пурхикмат гапини, ҳазил-мутойибаларини бир умрга эсда сақлаб қолади. Қисқаси, 70 ёшлик тўйини тўйлаётган устознинг педагогика фани, шогирдлар тайёрлашдаги хизматлари, ёшларга ғамхўрликлари эндиликда амалга оширадиган ибратли ишларининг куртагидир, деб бўламиз.

О.АСҚАРОВ,
физика-математика фанлари номзоди, доцент,
Қ.ДАВЛЕТОВ,
Халқ таълими аълочиси

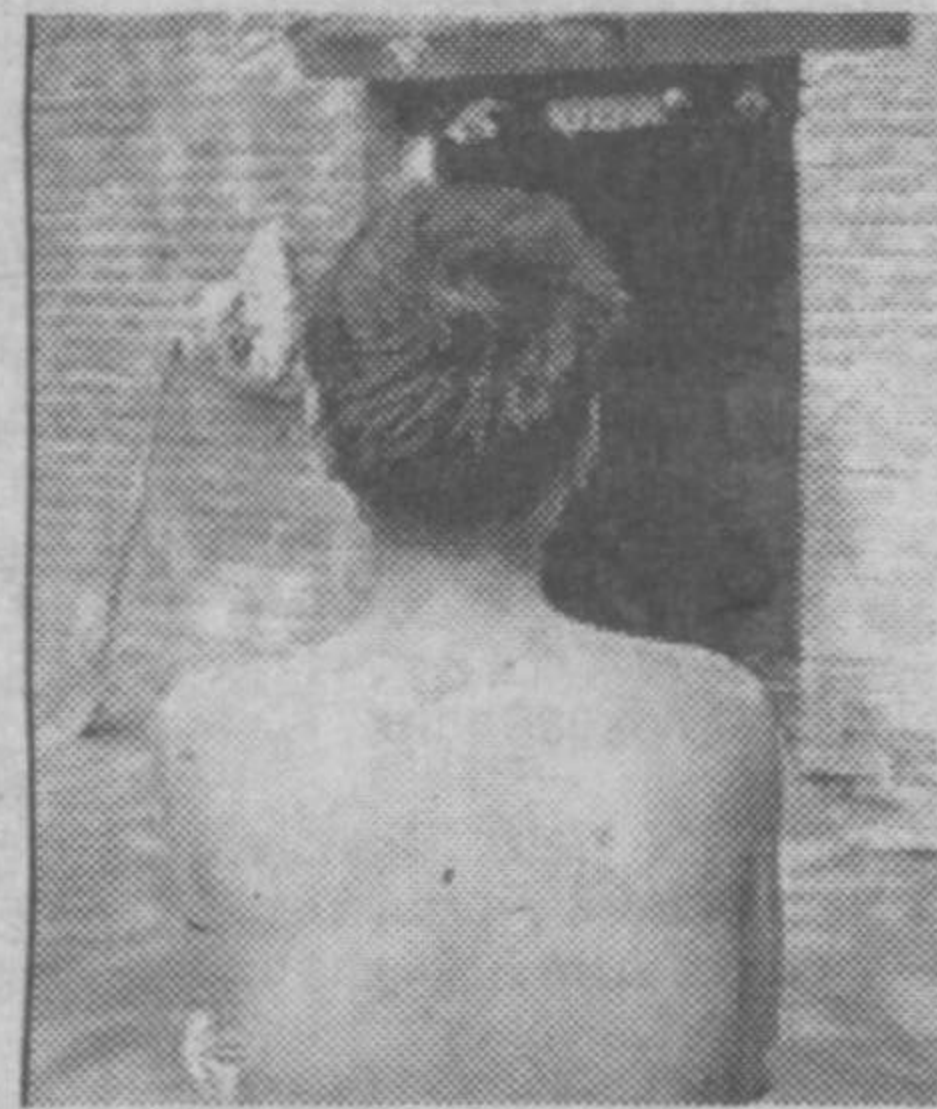
РОССИЯГА 20 МИЛЛИАРД ДОЛЛАРЛИК ЁРДАМ

Канаданинг Кананаскис шаҳрида бўлиб ўтган "катта саккизлик" давлатлари: АҚШ, Буюк Британия, Италия, Франция, Германия, Япония, Россия ҳамда мезбон мамлакат раҳбарларининг навбатдаги 28-учрашувларида асосий эътибор халқроқ терроризм ҳамда жаҳон иқтисодиётини янада ривожлантириш босқичлари ва Африка давлатларига ёрдам беришга қаратилди. Россияга эса "G8" аъзолари 10 йил мобайнида 20 миллиард доллар ёрдам беришларини маълум қилган бўлсалар, АҚШ президенти Жорж Буш мазкур маблағнинг тенг ярмини ўзи беришга ваъда берди. Қолган 10 миллиард долларни европаликлар, Япония ва Канада берадиган бўлди. Бундай ёрдам эвазига Россия ўзидаги оммавий қирғин қуролларини йўқотиши керак.

ХИТОЙ ҲАЛОКАТ ЁҚАСИДА

БМТнинг СПИДга қарши кураш агентлигининг маълумотига кўра, Хитой давлатини жиддий СПИД хавфи кутмоқда. Чунки ўтган йилнинг охирига келиб Хитойнинг 1,5 миллионга яқин аҳолиси ушбу хасталик билан касалланган. Икки йил аввал эса бу рақам 500 мингга ташкил қилган эди. Агентликнинг фикрича, ҳукумат бу борада жиддий чора кўрмаса, 2010 йилга бориб касалланганлар сони 10 миллион нафарга етиши мумкин. Бу ҳол аксарият аҳолиси деҳқонлардан иборат бўлган Хенань вилоятида жиддий тус олган.

ХЕВРОНГА ХУЖУМ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Тўрт кундан буён Исроил қўшинлари Хеврон шаҳридаги Фаластин маъмурияти штаб-квартирасига жангариларни сиқиб чиқариш мақсадида ҳужум уюштирмоқдалар. Исроил армиясининг билдиришича, бинода 40 га яқин жангарилар, "Танзим" ташкилатининг 15 нафар аъзоси ҳамда "Фатх" гуруҳи ҳарбийлари яширинган бўлиши мумкин. Агар жангарилар ўз хоҳишларича таслим бўлмасалар, у ҳолда штаб-квартира қамал ҳолатига олинади. Шунингдек, исроилликлар Хеврон шаҳрини "ёпилган ҳарбий ҳудуд" дея, журналистларнинг киришларига рухсат бермаяптилар.

ТОҒЛИ ҲУДУДДА МАХСУС ОПЕРАЦИЯ

Асирдаги толибонлардан олинган маълумотга асосланиб, америкалик ва афғонистонлик ҳарбийлар мамлакатнинг тоғли Кунар вилоятида Усама бин Лоденнинг бир неча яширин объектларини қидиришмоқда. Вилоят ҳокимининг айтишича, ҳақиқатан америкаликлар Кунарда махсус операция ўтказмоқдалар, аммо "Ал-Қоида"нинг объектлари борлиги аниқ эмас. Ундан аввалроқ эса, ўз исмини яширин қолишини истаган толибон хавфсизлик хизмати вакили, бин Лоденни айнан шу тоғли ҳудудга яширинишида шахсан ўзи кўмаклашганлигини айтган эди.

ЭНГ КАТТА ФОЖЕА

Танзания ҳукумати мамлакат тарихида илк бор кузатишган поездларнинг даҳшатли тўқнашуви бўйича яқин маълумотларни эълон қилди. Унга кўра, қурбонлар сони 281 нафарга етган ҳамда фожеа жойида қутқарув ишлари тугатилган. Мамлакат бош вазири Фредерик Сумаенинг билдиришича, 73 нафар шахси аниқланмаган жасадлар бир жойга дафн этиладилар. Қолган 208 кишининг жасадлари эса қариндошларига қайтарилади.

ТАБИЙ ОФАТ ҚУРБОНЛАРИ

Ҳиндистоннинг гарбида жойлашган Махараштра штатида ёғадган кучли жала соатига 45 километр тезликда эсангана шамол билан бирга келган. Бу табиий офат туфайли 30 нафар киши ҳалок бўлди. Кўчаларда транспорт ҳаракати тўхтади, ўнлаб дарактлар илдизлари билан бирга қўприқлар кетган. Ҳозирда аҳолини хавфсиз жойга кўчириш ишлари олиб борилмоқда.

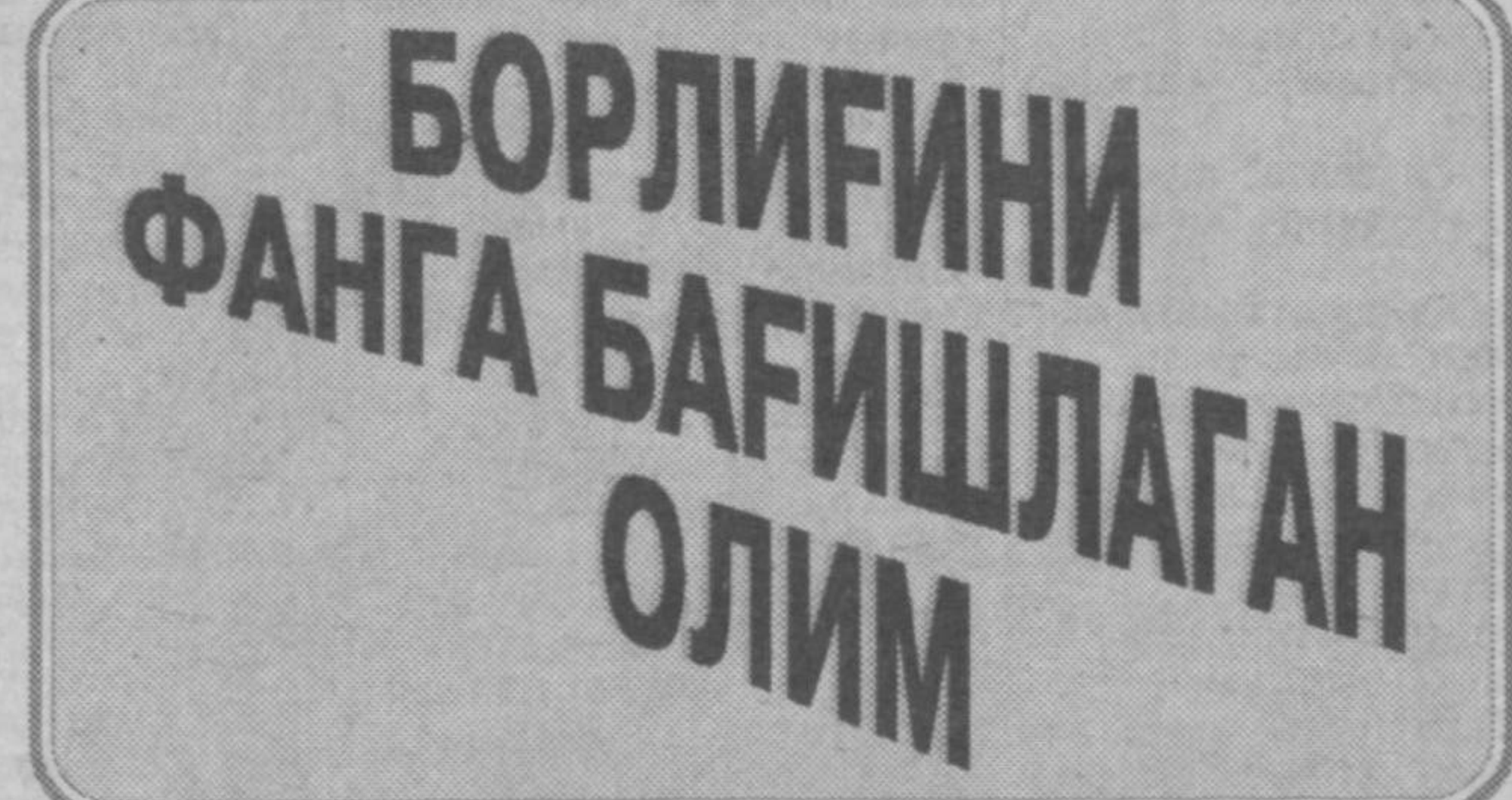
"ИНТЕРНЕТ" хабарлари асосида Шохиста ЭРГАШЕВА тайёрлади.

Италия-Америка биологи Рита Леви-Монталчини Туринда таваллуд топди. У Левилар оиласидаги эгизаклардан бири эди. Илмий фаолиятини бошлаганидан сўнг фамилияси ёнига онасининг қизлик фамилиясини ҳам қўшиб қўйди. Гарчи Леви-Монталчини зиёли яҳудий оиладан бўлсада, отаси аёллар юқори мансаб ва ютуқларга эришиши шарт эмас деган дунёқарашга эга эди. Шунга қарамай, у ўрта маълумот олгач, отасининг қаршиликларига қарамай Турин университетининг тиббиёт мактабига ўқишга кирди ва 1936 йил тиббиёт мутахассиси даражасини олди. 1940 йили яна неврология ва психиатрия мутахассислигига эга бўлди. Унинг Туринлик курсдошлари орасида Ренато Дулбеко ва Сальвадор Лурия ҳам бор эди. Турин университетининг неврология ва психиатрия клиникасида гистолог ва эмбриолог Жузеппе Леви қўл остида ассистент сифатида ишлаб, Белгияда Брюссел неврология институтига ўқишга ҳам кирди. Айнан Жузеппе-Леви унда нейрозембриологик тадқиқотларга нисбатан қизиқиш уйғотди.

Уруш давом этаётган 1940-1943 йиллар Италия фашистлар ҳукуматининг антисемит қонунлари Леви-Монталчининг университетда ишлашни тақиқлаб қўйган маҳаллар, у тадқиқотларни Туриндан узоқ бўлмаган ердаги ётоқхонасида давом эттирди. Нацистлар шимолий Италияни босиб олганидан сўнг Флоренцияга кўчиб ўтди, бу ерда ҳам ўзининг кичкинагина уйида ишлаш олдди. 1944 йили иттифоқчилар Италияни озод қила бошлаганларидан сўнг Леви-Монталчини Италиялик қочқорлар лагеридан Америка ҳарбийларига тиббий хизмат кўрсата бошлади. У 1945 йили ўз тадқиқот ишларига Турин университетининг анатомия институтига ассистент сифатида қайтди.

Леви-Монталчини Вашингтон университети невробиолог ва эмбриолог Виктор Хамбургер тадқиқотларининг шайдоси эди. Виктор Хамбургер Леви-Монталчинининг нерв хужайраларининг дастурлаштирилган ҳолда нобуд бўлиши нерв системасининг меърий ривожланиши учун ахамиятга эга, деган янги ғоясига қарши эди. Хамбургер тақлифига кўра 1947 йили Леви-Монталчини Сент-Луисга келди. У Вашингтон университетининг зоология бўлимида илмий ходим сифатида Хамбургер билан ишлаши керак эди. Бундан олдин америкалик Эллер Букер томонидан ўтказилган тажрибаларни бироз ўзгартирган ҳолда улар сичқон рақ беги хужайраларини товук эмбрионига кўчириб ўтказдилар ва эмбрионнинг нерв хужайралари без тўқимасига ўсиб кирганлигининг гувоҳи бўлдилар. Худди шу ҳол без бевосита эмбрион билан алоқада бўлган вазиятда ҳам содир бўлди. Бу кузатишлар Леви-Монталчини, не-

рвларнинг ўсишига безда мавжуд бўлган номъалум модда таъсир кўрсатади, деган фикрга келишига туртки бўлди. Эмбриологик усуллар машаққатли ва кўп вақт талаб қилгани боис, Леви-Монталчини ушбу модданинг мавжудлигини исботлаш учун ўша вақтда муваффақият билан ривожланиб бораётган тўқималар ўсиш техникасидан энг самарали усул сифатида фойдаланишга қарор қилди. 1952 йили Леви-Монталчини дугонаси Грета Мейердан зарур усулни ўрганиш учун Рио-де-Жанейрога йўл олди. Бразилия лабораториясида у сичқон беги тўқимасини майда бўлақларга бўлиб, уларни товук қони ва эмбрион экстрактида ўстирди, товук эмбрионига сезгир нерв хужайраларини қўшиш ва аралашманинг инкубациясини ўтказди. Дастлабки 12 соат давомида нерв ўсимта-лари без бўлақчалар йўналишида ростлана бошладилар, сўнгра уларни ўраб олиб, ўзига хос елпигич хосил қилдилар. Кейинги тажрибалар без экстрактлари ҳам безларни ўзлари каби самарали эканлигини кўрсатди. Усишга ёрдам берувчи модданинг

мавжуд эканлиги аён эди ва Леви-Монталчини уни нерв тўқимасининг ривожланиши омили (НТРО) деб атади. 1953 йили Вашингтон университетида Леви-Монталчини америкалик биохимёгар ва зоолог Стенли Коэн билан ҳамкорлик қила бошлади. Уларнинг ҳамкорлиги натижасида НТРО оқсил ҳамда илон заҳари ва сичқонларнинг катта ёшли эркакларидаги сўлак безлари унга жуда бой эканлиги аниқланди. Коэн НТРО ни тозалади, унинг кимёвий структурасини аниқлади ва унга қарши антидотлар олдди. Бу икки тажрибакор-олимлар антидотлар нафақат НТРО таъсирини тормозлашди, балки симпатик нерв тўқимасини (қон томирлари ва без секрециялари билан боғланган) танлаб ва доимо парчалай олишини таъминладилар. Шунингдек, Коэн иккинчи моддани ҳам кашф этди ва уни ривожланишнинг эпидермал омили (РЭО) деб номлади. У бу моддани НТРО препаратларини ифлослантириш хусусияти борлиги учун ҳам сезган эди. Унинг РЭО деб номланганига сабаб, модда тери ва қорачиқ хужайралари ривожини қувватларди. Леви-Монталчини НТРО нинг биологик самара ва таъсир механизмининг ўрганиши давом эттирди.

Nobel mukofoti sovrindorlari

1951 йилда Леви-Монталчини Вашингтон университети адиёнок профессори, 1958 йили эса профессор бўлди. 1960 йилларда кўп вақтини Италияда ўз оиласи билан ўтказа бошлади ва Петро Анжалетти билан бирга Римдаги олий саломатлик институтида лаборатория ташкил этди. 1961-1969 йиллари лаборатория Вашингтон университети билан бирга комплекс тадқиқот дастурида иштирок этди. Леви-Монталчини барча ишларнинг илҳомчиси эди; ходимлар моддий кўмак тамом бўлган вақтларда ҳам НТРО муоммолари устидаги ишларини ўз раҳбарларига шахсан боғланиб қолганлари сабаб давом эттирардилар. 1969 йили Леви-Монталчини Римда Италия миллий тадқиқот кенгашида хужайралар биологияси лабораториясини ташкил этди; 1979 йилга қадар унга директорлик қилди, сўнгра штатли илмий ходим бўлди. 1969 йилдан 1977 йилга қадар Вашингтон университети биология бўлими-

кодларга эгаллиги кўрсатиб берилди. Бу кашфиёт, рақ касаллиги ривожланиши омилида тартибга солинишининг бузилиши билан келтириб чиқарилишини билдирарди. Шунингдек, олимлар томонидан асаб хужайраларининг ҳар хил турларидаги ривожланиш омилини аниқлаб, улардан терапевтик даволашда фойдаланиш (масалан, НТРО нинг шикастланган асаб толарини тиклашда қўллаш ёки терини кўчириб ўтказиш борасида самарадорликни оширишда РЭО ни қўллаш) усуллари ишлаб чиқилди. 1986 йили Леви-Монталчини ва Коэн "Хужайралар ва органлар ривожланишини тартибга солиш учун фундаментал ахамият касб этувчи кашфиётларини тан олиш белгиси сифатида" Нобел мукофоти билан таъдирланди. Леви-Монталчини томонидан НТРОнинг кашф этилиши "тажрибали тадқиқотчи авваллари ноаниқ ва тарқоқ бўлиб туюдиган нарсдан концепция туза олишининг фаройиб намунаси" деб таъриф этилди. Леви-Монталчини ҳеч қачон турмушга чиқмаган. Римда эгизак синглиси расом Паола Леви билан бирга истикомат қилади ва оиласи билан яқин алоқада. Леви-Монталчини келишган, ҳаётдан завқ ола биладиган кувноқ аёл, ҳамкасблар ва дўстларига нисбатан меҳрибон ва эътиборли. Сент-Луисда тор доирада тақлиф қилинганлар билан ўтказадиган кечаларда хушхўр таомлари ва қизиқарли суҳбатлари билан доврғу қозонган. Леви-Монталчини Рим лабораториясидаги ишларидан ташқари кўплаб ёш олимларга кўмаклашди ҳамда Италияда фан равнақига эришиш учун кўп куч сарфлайди. У ҳам Италия, ҳам АҚШ фуқороллигини қабул қилган. Нобел мукофотидан ташқари Леви-Монталчини Италиянинг кўплаб мукофотлари, шунингдек Миллий параплегия жағфармасининг Уилям Томсон Уэкман мукофоти (1974), Брандейс университети таъсис этган фундаментал тиббий тадқиқотлар соҳасидаги юксак ютуқлари учун бериладиган Люис Розенстил мукофоти (1982), Колумбия университетининг Луиза Гросс-Хорвиц мукофоти (1986), фундаментал тиббий тадқиқотлари учун Алберт Ласкер мукофоти (1986) соҳибаси ҳамдир. У Гарвей жамияти, Америка фан ва санъат академияси, Америка миллий фанлар академияси, Белгия қироллик тиббиёт академияси, Италия миллий фанлар академияси, Европа фан, санъат ва адабиёт академияси, Флоренция санъат ва фан академиясининг аъзоси. Бундан ташқари, Упсал университети, Вейцман институти, муқаддас Мария коллежи ва Вашингтон университети тиббиёт мактаби фахрий унвонларига ҳам эга.

А. ТҮРАЕВ

Душанба, 1

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома»
8.45, 17.55 ТВ маркет.
8.50 «Ўзбектеlevision»
намоиши: «Санъат ошиёни»
9.10 «Камалак». Болалар учун
кинодастур.
9.40 «Туртинчи ҳокимият»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Я Н Г И Л И К Л А Р
10.05 «Баланд тоғлар
остида». Бадий фильм. 1-
2 қисмлар.
11.05 «Гибевандлик - аср
вабоси»
11.25, 13.25, 17.10 ТВ анонс.
11.30 «Муслиқий учрашувлар»
«Езги таътил кунларида»
«Болалар сайёраси»
12.05 1. «Улғайиш погоналари»
2. «Олтин тож». Телевизион
уйин.
13.05 «Яккама-якка жанг». Спорт
дастури.
13.30 «Ошин». Телесериал.
14.10 «Обод уйда пок одамлар
яшайди»
14.30 Кундузги сеанс: «Хаёт
учун ҳавфи». Бадий
фильм.
15.55 «Талабалик йилларим»
16.20 Футбол бўйича Ўзбекистон
чемпионати. «Машъал» -
«Трактор»
17.15 «Кувноқлар ва зукорлар»
Телемусобақа.
18.10 «Покахонтос». Мульт-
сериал премьераси.
18.35 «Бир жуфт қўшиқ»
18.45 «Бахтли воқеа»
Телелотерея.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 Биржа ва банк хабарлари.
20.30 «Ахборот»
21.05 Ўзбекистон халқ артист-
лари.
21.25 2002 йил - Қарияларни
қардлаш йили. «Париси бор
уй»
21.55 «Ифтихор»
22.20 «Спорт, спорт, спорт»
22.35 «Иван Васильевич касбини
узгартиради». Бадий фильм.
00.00 «Ахборот-дайжест»
«Ёшлар» телеканал
9.00 Давр тонги.
10.00 «Янги авлод» студияси:
болалар учун концерт.
10.15 «Мульттомоша»
10.30 Саломатлик сирлари.
10.50 Муслиқий лаҳзалар.
11.00 «Давр ҳафта ичиди»
11.35 «Кусто командасининг сув
ости саргузаштлари»
12.25 Давр-news.
12.40 Мутулаа.
12.55 «Темир хотин». Юсуфжон
қизиқ Шакархонов номдаги
Фаргона вилоят муслиқий
театрининг спектакли. 1-қисм.
14.00 Кўҳна оҳанглар.
14.10 «Темир хотин». 2-қисм.
15.15 «Катта Олма шаҳридаги
мусобақа». Мультфильм.
15.40 Жар ёқасида.
16.00 «Қайнона». Бадий фильм.
17.20 Курсатувлар дастури.
17.25 «Янги авлод» почтаси,
«Билагон маслаҳати»
17.55 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
18.10 «Давр» телеканалда
спорт: Интерфутбол. Танаффу
пайтида -23.50 «Давр»
«Тошкент» телеканал
17.20 ТВда сериал «Официна
баридан чиққан фирибгарлар»
21-қисм.
17.55, 19.10, 21.35 «Экспресс»
телегазетаси.
18.15 «Болажонлар экрани»
18.30, 20.00, 21.15, 22.25
«Пойтахт». Ахборот дастури.
18.50 «Сўхбатдош»
19.30 «Дурдона»
19.45 «Жозоба»
20.30 «Бебилиска пул»
21.55 «Хотира». О. Худой-
шукров.
22.50 Кинонигоҳ. «Ким ва
қандай?» 1-қисм.
«Халқаро» телеканал
РЖТ 6.30-8.00
16.35 «Вести»
16.50 «Дунё мамлакатлари»
17.05 «Бугун оламда»
РЖТ
17.15 «Оилавий ришталар»
Сериал.
18.15 «Аҳмоғнинг йўқи» Кино-
комедия.
20.00 «Время»
20.35 «Ким миллионер бўлишни
истайди?» Телеуйин.
21.25 Ҳужжатли фильм.
УзТВ-IV
22.05 «Ныг»
22.25 FCN «Ўзбекистон
янгиликлари» (инглиз тилида)
22.35 Киномаатограф. «Туй»
Бадий фильм.
00.20 «Ахборот» (рус тилида)

Сешанба, 2

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 - 8.35 «Ахборот»
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Ўзбектеlevision» намои-
ши: «Қошона»
9.40 «Рангин дунё»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Я Н Г И Л И К Л А Р
10.05 «Мураббий». Спорт
дастури.
10.25 «Баланд тоғлар остида»
Бадий фильм. 3-4 қисмлар.
11.25 «Санъатга бахшида умр»
Ф. Раҳматова.
12.05 «Париси бор уй»
12.35 «Қизлар давраси» -
«Кореджа»
14.10 «Кишлоқ ҳаёти»
14.30 «Спорт, спорт, спорт»
14.45 Кундузги сеанс:
«Тақдиринг кўлингда»
Бадий фильм.
15.55 ТВ клип.
«Езги таътил кунларида»
«Болалар сайёраси»
16.00 1. «Кўшигим жон
кўшигим». 2. «Покахонтос»
Мультсериал премьераси.
16.55 «Ватанимга хизмат
киламан»
18.10 «Баркамол авлод орзуси»
18.30 «Инсон ва қонун»
18.50 «Олтин мерос»
19.05 «Тафсилот»
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 FCN «Ўзбекистон
янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот»
21.05 «Солиқ ва биз»
21.20 Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган артистлар.
21.50 «Ўзбекистон» каналида
илк маротаба: «Ошин»
Телесериал премьераси.
22.20 «Мувозанат»
22.45 Каратэ бўйича Ўзбекистон
чемпионати.
23.15 «Ахборот - дайжест»
«Ёшлар» телеканал
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси:
«Дунё ва болалар», «Кичкинтой
театри»
9.45 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
10.00 Давр-интервью.
10.15 Муслиқий лаҳзалар.
10.25 «Эсмеральда»
10.55 Солиқ ҳақида сабоқлар.
11.10 «Жилванланмаган Африка»
Ҳужжатли сериал.
12.00 Дийдор.
12.20 Болалар экрани: «Еттинчи
жин»
13.20 Ёшлар овози.
13.40 Кўҳна оҳанглар.
13.50 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Теннис.
14.30 «Бироннинг хати». Бадий
фильм.
15.55 Автопатруль.
16.30 «Янги авлод» студияси: «Оқ
кабутар»
16.50 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
17.05 «Учинчи сайёра» маърифий
дастури.
17.55 Болажон.
18.10 Чемпион сирлари.
18.30 Оқшом наволари.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Оқшом наволари.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Давр-интервью.
19.55 Марди майдон.
20.15 Дийдор.
20.35 Ёшлар наволари.
20.55 «Эсмеральда»
21.00 Ёшлар овози.
21.30 Олтин мерос.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.40 «Муҳаббат қаҳваси»
23.05 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол. Танаф-
фу пайтида - 23.50 «Давр»
«Тошкент» телеканал
17.20 «Официна баридан чиққан
фирибгарлар». 23-қисм.
17.55, 19.10, 22.25 «Экспресс»
телегазетаси.
18.15 Болажонлар экрани.
18.30, 20.00, 22.05, 22.45
«Пойтахт». Ахборот дастури.
18.50 «Муслиқий меҳмонхона»
19.30 «Аёл қалби»
19.50 «Эхиром ила»
20.30 ТВда сериал: «Бебилиска
пул»
21.15 «Янги иқтисод». Бевопита
мулоқот.
23.10 Кинонигоҳ. «Ким ва
қандай?» 2-қисм.
«Халқаро» телеканал
РЖТ 6.30-8.00
16.35 «Вести»
16.50 «ТВ-Дада мусиқа»
17.00 «Бугун оламда». Ахборот
курсагуви.
РЖТ
17.15 «Оилавий ришталар»
18.25 Пьер Ришар «Лифтдан
чапга» комедиясида.
20.00 «Время»
20.35 «Ким миллионер бўлишни
истайди?» Телеуйин.
21.25 Ҳужжатли фильм.
УзТВ-IV
22.00 «Кўнгли кўнглига пайванд»
22.20 «Авиация дунёси»
22.40 Киномаатограф. «Товуқ»
Бадий фильм.
23.55 «Ахборот» (рус тилида)
00.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Чоршанба, 3

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 - 8.35 «Ахборот»
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Ўзбектеlevision» намои-
ши: «Шарифа момо», «Қайта
ҳаёт бағишлаб»
9.20 «Соз сеҳри»
9.40 «Бахтимизга омон бўлинг»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Я Н Г И Л И К Л А Р
10.05 «Мулк»
10.20 «Кичкина малика». Бадий
фильм.
11.45 «Ринг». Спорт дастури.
12.05 «Фанимиз истиқболлари»
12.20 «Оламга саёҳат»
12.40 «Аёл дунёни тебратар»
13.00 «Азиз одамлар»
14.10 «Алломиш авлодлари»
Спорт дастури.
14.30 «Озода бўлса шаҳринг»
14.50 Кундузги сеанс: «Доктор
Жекил ва Мистер Хайдинг
саргузаштлари». Бадий
фильм.
16.10 «Меҳр қолур»
16.25 «Асия»
16.45 «Харита». Халқаро шарҳ.
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
17.00 1. «Мен бобомдек
бўлишни хоҳлайман». 2. «Цирк,
цирк, цирк»
18.10 «Ўзбекистон: XXI аср
ёшлари»
18.30 «Янги ниёт». Телелотерея.
19.05 «Инсон ва қонун»
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 «Бир жуфт қўшиқ»
20.30 «Ахборот»
21.05 «Азиз одамлар»
22.05 «Спорт, спорт, спорт»
22.20 «Саҳна ҳаёти»
22.45 «ТВ-клуб»
23.10 «Ахборот - дайжест»
«Ёшлар» телеканал
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси:
«Дунё ва болалар», «Кичкинтой
театри»
9.45 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
10.00 Давр-интервью.
10.15 Муслиқий лаҳзалар.
10.25 «Эсмеральда»
10.55 Солиқ ҳақида сабоқлар.
11.10 «Жилванланмаган Африка»
Ҳужжатли сериал.
12.00 Дийдор.
12.20 Болалар экрани: «Еттинчи
жин»
13.20 Ёшлар овози.
13.40 Кўҳна оҳанглар.
13.50 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Теннис.
14.30 «Бироннинг хати». Бадий
фильм.
15.55 Автопатруль.
16.30 «Янги авлод» студияси: «Оқ
кабутар»
16.50 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
17.05 «Учинчи сайёра» маърифий
дастури.
17.55 Болажон.
18.10 Чемпион сирлари.
18.30 Оқшом наволари.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Оқшом наволари.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Давр-интервью.
19.55 Жараён.
20.10 Бегийим.
20.30 «Ер ишқи». Муслиқий
дастур.
20.55 «Эсмеральда»
21.00 Ёшлар овози.
21.30 Олтин мерос.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.40 «Муҳаббат қаҳваси»
23.05 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол. Танаф-
фу пайтида -23.50 «Давр»
«Тошкент» телеканал
17.20 «Официна баридан чиққан
фирибгарлар». 23-қисм.
17.55, 19.10, 22.25 «Экспресс»
телегазетаси.
18.15 Болажонлар экрани.
18.30, 20.00, 22.05, 22.45
«Пойтахт». Ахборот дастури.
18.50 «Муслиқий меҳмонхона»
19.30 «Аёл қалби»
19.50 «Эхиром ила»
20.30 ТВда сериал: «Бебилиска
пул»
21.15 «Янги иқтисод». Бевопита
мулоқот.
23.10 Кинонигоҳ. «Ким ва
қандай?» 2-қисм.
«Халқаро» телеканал
РЖТ 6.30-8.00
16.35 «Вести»
16.50 «ТВ-Дада мусиқа»
17.00 «Бугун оламда». Ахборот
курсагуви.
РЖТ
17.15 «Оилавий ришталар»
18.25 Пьер Ришар «Лифтдан
чапга» комедиясида.
20.00 «Время»
20.35 «Ким миллионер бўлишни
истайди?» Телеуйин.
21.25 Ҳужжатли фильм.
УзТВ-IV
22.00 «Кўнгли кўнглига пайванд»
22.20 «Авиация дунёси»
22.40 Киномаатограф. «Товуқ»
Бадий фильм.
23.55 «Ахборот» (рус тилида)
00.15 «Ахборот» (рус тилида)

Пайшанба, 4

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 - 8.35 «Ахборот»
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
9.00 1. «Кичкинтоймизги-
жингтоймиз». 2. «Болалиқнинг
мовий осмони»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Я Н Г И Л И К Л А Р
10.05 «Мулк»
10.20 «Кичкина малика». Бадий
фильм.
11.45 «Ринг». Спорт дастури.
12.05 «Фанимиз истиқболлари»
12.20 «Оламга саёҳат»
12.40 «Аёл дунёни тебратар»
13.00 «Азиз одамлар»
14.10 «Алломиш авлодлари»
Спорт дастури.
14.30 «Озода бўлса шаҳринг»
14.50 Кундузги сеанс: «Доктор
Жекил ва Мистер Хайдинг
саргузаштлари». Бадий
фильм.
16.10 «Меҳр қолур»
16.25 «Асия»
16.45 «Харита». Халқаро шарҳ.
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
17.00 1. «Мен бобомдек
бўлишни хоҳлайман». 2. «Цирк,
цирк, цирк»
18.10 «Ўзбекистон: XXI аср
ёшлари»
18.30 «Янги ниёт». Телелотерея.
19.05 «Инсон ва қонун»
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 «Бир жуфт қўшиқ»
20.30 «Ахборот»
21.05 «Азиз одамлар»
22.05 «Спорт, спорт, спорт»
22.20 «Саҳна ҳаёти»
22.45 «ТВ-клуб»
23.10 «Ахборот - дайжест»
«Ёшлар» телеканал
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси:
«Дунё ва болалар», «Кичкинтой
театри»
9.45 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
10.00 Давр-интервью.
10.15 Муслиқий лаҳзалар.
10.25 «Эсмеральда»
10.55 Солиқ ҳақида сабоқлар.
11.10 «Жилванланмаган Африка»
Ҳужжатли сериал.
12.00 Дийдор.
12.20 Болалар экрани: «Еттинчи
жин»
13.20 Ёшлар овози.
13.40 Кўҳна оҳанглар.
13.50 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Теннис.
14.30 «Бироннинг хати». Бадий
фильм.
15.55 Автопатруль.
16.30 «Янги авлод» студияси: «Оқ
кабутар»
16.50 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
17.05 «Учинчи сайёра» маърифий
дастури.
17.55 Болажон.
18.10 Чемпион сирлари.
18.30 Оқшом наволари.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Оқшом наволари.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Давр-интервью.
19.55 Жараён.
20.10 Бегийим.
20.30 «Ер ишқи». Муслиқий
дастур.
20.55 «Эсмеральда»
21.00 Ёшлар овози.
21.30 Олтин мерос.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.40 «Муҳаббат қаҳваси»
23.05 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Интерфутбол. Танаф-
фу пайтида -23.50 «Давр»
«Тошкент» телеканал
17.20 «Официна баридан чиққан
фирибгарлар». 23-қисм.
17.55, 19.10, 22.25 «Экспресс»
телегазетаси.
18.15 Болажонлар экрани.
18.30, 20.00, 22.05, 22.45
«Пойтахт». Ахборот дастури.
18.50 «Муслиқий меҳмонхона»
19.30 «Аёл қалби»
19.50 «Эхиром ила»
20.30 ТВда сериал: «Бебилиска
пул»
21.15 «Янги иқтисод». Бевопита
мулоқот.
23.10 Кинонигоҳ. «Ким ва
қандай?» 2-қисм.
«Халқаро» телеканал
РЖТ 6.30-8.00
16.35 «Вести»
16.50 «ТВ-Дада мусиқа»
17.00 «Бугун оламда». Ахборот
курсагуви.
РЖТ
17.15 «Оилавий ришталар»
18.25 Пьер Ришар «Лифтдан
чапга» комедиясида.
20.00 «Время»
20.35 «Ким миллионер бўлишни
истайди?» Телеуйин.
21.25 Ҳужжатли фильм.
УзТВ-IV
22.00 «Кўнгли кўнглига пайванд»
22.20 «Авиация дунёси»
22.40 Киномаатограф. «Товуқ»
Бадий фильм.
23.55 «Ахборот» (рус тилида)
00.15 «Ахборот» (рус тилида)

Жума, 5

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 - 8.35 «Ахборот»
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
9.00 1. «Мен бобомдек бўлишни
хоҳлайман». 2. «Цирк, цирк,
цирк»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00
Я Н Г И Л И К Л А Р
10.05 «Мулк»
10.20 «Кичкина малика». Бадий
фильм.
11.30 «Узалинг намоен қил»
Экранда - Сурхондарё вилояти.
11.55 ТВ анонс.
12.05 «Оламни асранг!»
12.25 «Ўзбекистон: XXI аср
ёшлари»
12.45 «Нафосат гулшани». «Етти
гузал» ансамблининг концерти.
13.25 «23.5 даражали бурчак
остида». Телесериал премье-
раси. 84-қисм.
14.10 «Яккама-якка жанг». Спорт
дастури.
14.30 Кундузги сеанс:
«Кучатлар». Бадий фильм.
15.55 «Хуққ сабоқлари»
16.15 «Шулар ва мусиқа»
16.45 «Депутат»
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
17.00 1. «Санъат гунчалари». 2.
«Уйла, изла, топ!» Теле-
мусобақа.
18.10 «Тиббиёт одимлари»
18.20 «Ўзбекистон - Ватаним
манам»
18.45 «Тафсилот»
19.05 «Хидоят сари»
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 «Бир жуфт қўшиқ»
20.30 «Ахборот»
21.05 «Соғлом она - соғлом
бола»
21.30 «Ўзбекистон» каналида
илк маротаба: «Ошин»
Телесериал премьераси.
22.00 «Бу ажиб фасл»
22.20 «Олтин бешик»
22.50 «Спорт, спорт, спорт»
23.05 «Ахборот - дайжест»
«Ёшлар» телеканал
9.00 «Давр». Ахборот дастури.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Хар
соҳага саёҳат»
9.35 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
9.50 «Давр»-интервью.
10.05 Муслиқий лаҳзалар.
10.15 «Эсмеральда»
10.45 Бегийим.
11.05 «Учинчи сайёра» маърифий
дастури.
11.55 Уйна, болажон, уйна.
12.10 Ёшлар овози.
12.30 «Жюли Леско». 13-қисм.
12.30 Кўҳна оҳанглар.
13.30 Интерфутбол.
15.10 Ватан манзаралари.
15.30 «Турт йул». Бадий фильм.
2-қисм.
16.50 Оила тилсими.
17.15 Курсатувлар дастури.
17.20 «Янги авлод» студияси:
«Спорт майдончаси»
17.40 «Кундуз амакиннинг
хикоялари». Мультсериал.
17.55 Ёшлар куйлайди.
18.05 Автосалтанат.
18.20 Хуққ ва бурч.
18.40 Оқшом наволари.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.35 Кўҳна оҳанглар.
19.45 Аскар мактублари.
20.05 Ёшлар овози.
20.25 Ёшлик қўшиқлари.
20.45 «Эсмеральда»
21.20 «Бунёдкор» ёшлар
телеклуби.
21.50 Олтин мерос.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.40 «Муҳаббат қаҳваси»
Телесериал.
23.05 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Ринг қироллари.
00.05 «Давр»
«Халқаро» телеканал
17.20 ТВда сериал «Официна
баридан чиққан фирибгарлар»
25-қисм.
17.55, 19.10, 21.35 «Экспресс»
телегазетаси.
18.15 «Тенгдошларнинг ижоди»
18.30, 20.00, 21.15, 22.10
«Пойтахт». Ахборот дастури.
18.50 «Хайри оқшом»
19.30 «Саломатлик маскани»
19.45 Муслиқий танаффу.
20.30 ТВда сериал: «Бебилиска
пул»
21.55 «Кўркам ўлкам»
22.35 Кинонигоҳ. «Бриллиант
қўл»
«Халқаро» телеканал
РЖТ 6.30-8.00
16.30 Курсатувлар тартиби.
16.35 «Вести»
16.50 «Мульттақдим»
17.10 «Бугун оламда»
РЖТ
17.15 «Оилавий ришталар»
Сериал.
18.20 Ҳужжатли детектив.
19.00 «Муъжизалар майдони»
20.00 «Время»
20.35 Харрисон Форд ва Мелани
Гриффит «Ишбилармон қиз»
комедиясида.
УзТВ-IV
22.35 «Дурдаршан»
23.00 Кинонинг олтин асри:
«Навирон Айвенго». Бадий
фильм.
00.30 «Ахборот» (рус тилида)

Шанба, 6

«Ўзбекистон» телеканал
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
9.00 1. «Санъат гунчалари». 2.
«Уйла, изла, топ!» Теле-
мусобақа.
10.00 «Хидоят сари»
10.20 «Ринг». Спорт дастури.
10.45 «Олтин бешик»
11.15 Сиртки телевизион
олимпиада.
11.35 «Хатларда ҳаёт»
11.55 «Ўзбекистон бастакор-
лари»
12.15 ТВ-1 кинотеатри: «Дано
Мондухай хоним»
14.25 «Маърифат»
14.45 «Дунё қуриб дунёлар
ятар»
15.05 «Долзарб мавзу»
Адабий жараён.
15.25 1. «Езувчи ва замон». 2.
«Шеър ва шуур». 3. «Дунё
адабиети»
16.10 «Интиланганга толе ёр»
16.30 «Ягона оилада»
17.00 Болалар учун. «Фламин-
го»
17.20 «Рангин дунё»
Езги таътил кунларида: «Болалар
сайёраси»
17.40 «Муъжизалар майдон-
часи» Телешоу.
18.40 «Кўшигимиз сизга арму-
гон»
19.05 «Кишлоқ ҳаёти»
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янги-
ликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот»
21.05 «Обод уйда пок одамлар
яшайди»
21.25 «Шанба оқшомида»
21.50 «Балли, раислар!» Теле-
мусобақа.
22.50 «Ахборот-дайжест»
Тунги ёғду. Дам олиш дастури.
23.10 «Уйимдаги бегона»
Бадий фильм. 1-қисм.
«Ёшлар» телеканал
8.00 «Давр тонги»
9.00 «Янги авлод» студияси:
«Спорт майдончаси»
9.20 «Кундуз амакиннинг хикоя-
лари». Мультсериал.
9.35 Табаот оламиди.
9.55 Муслиқий лаҳзалар.
10.10 «Эсмеральда»
10.40 Ёшлар овози.
11.00 «Ёшлар» телеканалда
спорт: Ринг қироллари.
12.00 Юдузлар чехраси.
12.25 Виллят еш хонандалари
куйлайди.
12.40 Қутилмаган меҳмон.
13.00 Жюли Леско». Бадий
фильм. 14-қисм.
13.50 Ўзбекистон Республикаси
Мустақиллигининг 11 йил-
лигига «Озод юрт фарзанд-
лари»
14.10 Кўҳна оҳанглар.
14.20 «Экспедиция»
15.10 Ошун.
15.35 «Рамаяна». Телесериал.
«Келинг, танишайлик»
16.15 «Янги авлод» студияси:
«Келинг, танишайлик»
16.35 Ишингиз бароридан
қалсин.
17.35 Мухлис.
17.55 Қўшқулук.
18.10 Футбол плюс.
18.30 Оқшом наволари.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.40 Ўзбек мумтоз муси-
қасида.
19.45 Давр-интервью.
20.00 Оҳанрабо.
20.40 Жюли Леско». Бадий
фильм. 15-қисм.
21.35 Ўзбекистон халқ хофиз
Маъмуржон Тухташнинг
куйлайди.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.40 Тунги тароналар.
22.50 ТВ-саёҳат.
23.10 «Ёшлар» телеканалда
преьера: «Тузук»
«Тошкент» телеканал
17.20 «Мультчархпалак»
17.40 «Жаҳон географияси»
18.25, 19.40, 21.40 «Экспресс»
телегазетаси.
18.45 «Мисли гаҳвар»
19.00 «Пойтахт»
19.20 «Хусусийлаштириш:
кадам-бақадам»
20.00 «Нима унун?»
20.30 «Табриклиймиз-
кутлаймиз»
21.00 «Пойтахт»
21.20 «Хамшахарлар»
22.00 Кинонигоҳ. «Кўкка
суворилянган пул»
«Халқаро» телеканал
9.05 «ТВ-Дада

УМИД НИҲОЛЛАРИМИЗ ЖАҲОН УЗРА БҮЙ ЧЎЗМОҚДА

Москвада булиб ўтган МДХ ва Болтиқбуйи давлатлари усмирларининг халқаро спорт уйинлари мустақил Ўзбекистонимиз учун ҳам галабаю қувонч олиб келди. Боиси, мамлакатимизнинг 126 нафар фарзандларимиз узларининг нима-ларга қодир эканликларини намоён қилиб, Ўзбекистоннинг салоҳияти юқори эканлигини исботлашди. Спортнинг самбо, юнон-рум кураши, спорт гимнастикаси, енгил атлетика, сузиш, бадий гимнастика, теннис, стол тенниси, қилич-бозлик ва шахмат турлари буйича уз тенгқурлари билан бахslashанган юртдошларимизнинг самбо, енгил атлетика борасида анча кучли эканликлари яққол кўзга ташланди.

11 июнь куни Олимпия шон-шухрати музейида ушбу ёшларимиз билан Москва сафари олдидан булган учрашувда кўринишидан кичкина, лекин, абжир ва чайирлиги билан бошқалардан ажралиб турган Тойлоқ спорт мактаби ўқувчиси Озод Пардаев жамоадoshiлари номидан сузга чиқиб, албатта зафар кучажакларини айтган эди.

Ҳақиқатан, айнан шу йигитча 40 кг. вази тоифасида ўтказилган самбо курашида соф галабани кулга киритиб, олтин медал совриндори бўлди. Енгил атлетика баҳсларида эса баландликка сакрашда Светлана Радзивиць шохсупанинг 2-погонасини эгаллаб, қумуш медал совриндори бўлди. Шунингдек, Камол Аҳматов ҳам 51 килограммли самбочилар орасида бронза медали соҳибига айланди. Шу уринда вакилларимизнинг самбо буйича галабаларига тухталадиган булсак, Озоднинг айтишича, у болалигидан миллий курашга қизиққан. Куп бор тўйхоналарда мезбон томонидан ташкил этилган кураш мусобақаларида уз тенгқурлари ўртасида муваффақият қозониб, турли совринлар олган экан. Зеро, миллий қадриятларимиз доимо бизнинг муқаддас бойлигимиз эканлигини шундан ҳам билиб олсак булади. Бинобарин, самбо билан кураш мусобақалари деярли бир-бирига ухшашдир. Қарийб уларнинг негизи бир хилликка асосланган.

Лекин, негадир 1998 йил Москвада, 1999 йил Швецияда, 2000 йил

Германияда ўтказилган жаҳон ёшлари мусобақаларида стол тенниси буйича муваффақият қозонган Саида Бурхонхўжаева, Манзура Иноятова каби қизларимизнинг бу сафар унчалик омадлари чопмади. Шахматчимиз Юлдуз Ҳамроқулова ҳам у қадар уз имкониятларини намоён эта олмади. Аммо бу камчиликларимизни ютуқларимиз ювиб кетади. Чунки Москвадаги муваффақиятларимиз негизида юртимизда изчил амалга оширилаётган Кадрлар тайёрлаш миллий модели турибди. Сабаб, ушбу моделга мувофиқ яратилган спортнинг узлуксиз тизими бугун амалиётга тула жорий этилган. Бугун мактаб ўқувчиларининг "Умид ниҳоллари" (ҳар йили), академик лицей ва касб-ҳунар коллежи ўқувчиларининг "Баркамол авлод" (тоқ йилларда) ҳамда олий ўқув юртлари талабаларининг "Универсиада" (жуфт йилларда) спорт уйинлари яхлит бир занжир кўринишини касб этган. Худди мана шу тизимдан кузланган олий мақсадларимизнинг бири ҳам халқаро мусобақаларда ёшларимизнинг муваффақиятли иштироклари эди. Қуриб турганингиздек, бугун қайсидаги маънода мана шу мақсадимизга эришдик.

Эндиги гал эса уғил-қизларимиз Киев шаҳрида ўтказиладиган навбатдаги мусобақада қатнашадилар ҳамда бу сафар очилмаган имкониятларини, қирраларини ана ўша ерда намоён этишди. Бунга бизнинг ишончимиз комил. Юқорида айтиб ўтилган спорт борасидаги узлуксиз тизимимизнинг бугун мамлакатимиз ёшларини тула қамраб олганлиги бизга ишонч бахш этади.

Ватан равнақи, эл-юрт фаровонлиги йўлида жонини жабборга бериб, фаолият олиб бораётган аскарларимиз, юрт тинчлиги йўлида тунни тонга улаб, хушёр турган тинчлик посбонлари ҳаётининг машаққатларию ютуқларини, мамлакатимиз фуқаролари эътиборига ёрқин бўёқларда ифода-лаб етказиб бераётган "Ватанпарвар" газетаси яқинда 10 ёшга тўлди. Ана шу муносабат билан Республика марказий офицерлар уйида газета жамоаси ўз юбилейини нишонлади. Бу ерга "Ватанпарвар" чилардан ташқари ҳарбийлар, журналистлар ва бошқалар ташриф буюрди. Юбилей сўнггида эса "Ватанпарвар" газетаси таҳририяти 27

ВАТАН ПОСБОНЛАРИНИНГ СЕВИМЛИ НАШРИ

июнь "Матбуот ва оммавий ахборот воситалари куни" байрамида стол тенниси мусобақасини уюштиришини маълум қилган эди. Байрам куни эса айрилган мусобақа бўлиб ўтди. Қизгин ва муросасиз бўлиб ўтган ғолиблик учун курашда "Спорт" газетасининг бош муҳаррири Ҳ.Ақбаров 1-ўринни, А.Қодирий номидаги Халқ мероси нашриёти бош муҳаррири А.Мўминов 2-ўринни, ЎЗА муҳбири А.Каримов 3-ўринни, таҳририятимиз масъул котиби Ф.Каримов эса 4-ўринни қўлга киритди. Ғолибларга "Ватанпарвар" газетаси томонидан қимматбаҳо совринлар топширилди.

МУХБИРИМИЗ

Жамиятнинг ҳар томонлама соғлом шаклланиши унинг истиқболи нақадар ёруғ эканлигидан далолат беради. Зеро, бугун бизнинг юртимизда ҳам катталардан тортиб кичикларгача барча-барчанинг ҳам жисмонан, ҳам маънан соғлом ривожланишига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бинобарин, бу олий мақсадга ҳар бир киши ўз ҳиссасини қўшмоғи керак. Шу муносабат билан, ролпа-роса бир ҳафта аввал Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги тизимидаги раҳбар-ҳодимлар ўртасида катта теннис буйича "Маърифат" газетаси соврини учун турнир ўтказилгандан сўнг, кеча стол тенниси буйича таҳририятнинг ички турнири ҳам ниҳоясига етди. Дарвоқе, дам олиш пайтларида ходимларнинг спортга бўлган қизиқишларини ошириш мақсадида 2 ойча аввал янги стол тенниси мажмуаси сотиб олинган эди. Илло, "маърифат"чиларнинг қизиқишлари сабаб тушлик вақтида, ишдан сўнг кечки пайтларда ўтказилган машғулотлар туфайли, бугун жамоанинг теннисчилар гуруҳи анча шаклланиб қолган.

МАҚСАД — СОҒЛОМЛАШТИРИШНИ ТУЛА ЙЎЛГА ҚЎЙИШ

Хуллас, 23 нафар ходим қатнашган ички турнирнинг финал баҳсида бош муҳаррир ўринбосари А.Раҳимов ҳамда газета муҳбири А.Отабоевлар ўзаро куч синашдилар ва 2:0 ҳисобида А.Отабоев турнир ғолиблигини қўлга киритди. 3-ўрин учун кечган баҳсда эса бош муҳаррир Ҳ.Сайдов ва масъул котиб Ф.Каримовлар беллашиб, ғолиблик бош муҳаррирга насиб этди. Шунингдек, мусобақа давомида "маърифат"чилардан И.Бўрибоев, Б.Ризоқулов, А.Исломовлар ҳам ўзларининг моҳир ракетка устаси эканликларини намоён қилишди. Ўз навбатида ғолиблар махсус совринлар билан тақдирландилар.

Зеро, донишмандларимиз "Соғ танда соғлом ақл" дея бежизга айтмаганлар. Бугун "маърифат"чиларнинг жисмонан соғлиқлари ишнинг 50 фоиз ривожини эканлигини англатади. Шунингдек, бу йил билан келгусида республика журналистлари ўртасида ўтказилажак теннис мусобақаларида газета шарафини муносиб ҳимоя қиладиган ракетка усталари шаклланиши ҳам, шубҳасиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ ҲАМЗА НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МУСИҚА КОЛЛЕЖИ

2002-2003 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар
буйича кундузги бўлимга ўқувчилар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Ўзбек халқ чолғулари ва баян — БММ ва БСМда халқ чолғулари синфи ўқитувчиси, оркестр ва ансамбл артисти, най, кўшнай, рубоб-прима, қашқар рубоб, афғон рубоб, уд, дутор, танбур, дутор-бас, доира, ғижжак, ғижжак-альт, ғижжак-бас, ғижжак-контрабас, баян аккордеон, классик гитара.

Анъанавий чолғу ижрочилиги — БСМ анъанавий чолғу ижрочилиги ўқитувчиси, ҳаваскорлик анъанавий ижро ансамблининг мусиқа раҳбари: най, кўшнай, чанг, қашқар рубоб, дутор, танбур, доира, ғижжак, қонун, уд.

Анъанавий хонандалик — Журнавозлик-иллюстратор, ҳаваскорлик анъанавий ижро ансамблининг мусиқа раҳбари, БММда анъанавий кўшиқ ўқитувчиси.

Фортепиано — Фортепиано ижрочиси, журнавоз, БММ, фортепиано синфи ўқитувчиси, ансамбл артисти.

Торли чолғулар — БММ ва БСМда чолғу синфи ўқитувчиси, оркестр ва даста артисти (скрипка, альт, виолончели, контрабас).

Дамли ва зарбли чолғулар — БММ ва БСМ ўқитувчиси, оркестр ва ансамбл артисти, ҳаваскорлик жамоа

раҳбари: (флейта, гобой, кларнет, саксофон, фагот, валторна, труба, тромбон, туба ва зарбли чолғулар).

Академик хонандалик — Академик хор, ансамбл артисти, умумтаълим мактабларида ашула ўқитувчиси.

Хор дирижёрлиги — Ҳаваскорлик хор раҳбари, БММ ва БСМда хор фанлари ва умумтаълим мактабларида ашула ўқитувчиси.

Муסיқашунослик ва композиция — БММ ва БСМда назарий фанлар ва (кўшимча) фортепиано синфи ўқитувчиси, муסיқий лекторийнинг лектори, композитор (бастакор).

Эстрада чолғу ижрочилиги ва кўшиқчилиги — Эстрада оркестр ва ансамбл артисти, эстрада чолғулари синфи ўқитувчиси, ҳаваскорлик эстрада жамоалари раҳбари, эстрада кўшиқчилиги артисти: пуфлаб чалинадиган ва зарбли чолғулар, торли чолғулар, электронгитара, бас, соло, фортепиано, ўзбек халқ чолғулари, баян, аккордеон.

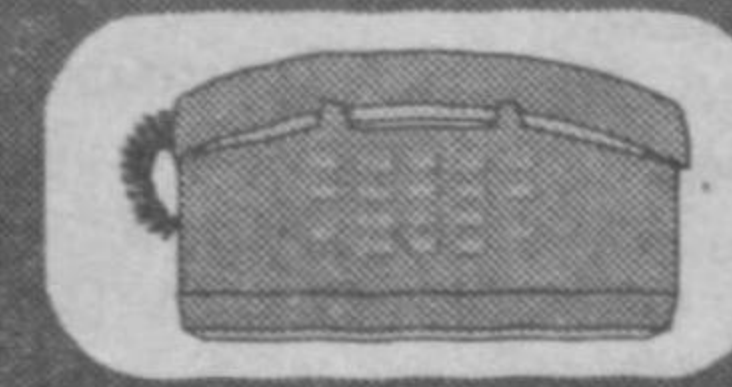
Муסיқа билим юртига 9-синф маълумоти, 5 ва 7 йиллик муסיқа мактаби ҳажмида муסיқа тайёргарлигига эга бўлган фуқаролар қабул қилинади.

Аризалар 1 июндан қабул қилинади.

Ўқиш 2 сентябрдан бошланади.

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри, С.Азимов, 35. Тел: 133-58-57
Тролейбус: 17, 18, 9, Трамвай: 13, 27, 3
Автобус: 10, 16, 21, 28, 30, 48, 72, 80, 148

ВАФО ҚОЯСИ

(Шоира Зулфия хотирасига)

Эсламан, Сиз ул хонага
Маънос холда кирдингиз.
Шоир расми кулиб турар,
Сиз таъзим-ла турдингиз.
Боқардингиз бир сўз
демай,

Кўлда ўрик новдаси.
Қалбан сезиб турдингиз
Сиз

Шоир илиқ нафасин.
Хонага Сиз билан кирди
Нафис баҳор ифори.
Қароғда ялт этди дурлар
Ҳижрон чертиб қалб
торин.

Силаб шоир юзларини
Меҳрин кўзга суртдингиз.
Шоир бир сўз

айтарми деб
Илҳақ бўлиб кутдингиз.
Шивир-шивир

сўзлашдингиз,
Балким дилнинг розидир.
Ўтган умр сарҳисоби —
Аччиқ алам созидир.

Шоир турар кулиб боқиб,
Мисли нурли бир кўёш.
Демоқчидек: "Тириликда
Кўрмагандим кўзда ёш".

Садоқатни ва вафони
Шунда илк бор кўргандим.
Иймон, виждон поклигини
Фақат Сиздан ўргандим.

Сиз бардошу садоқатдан
Ҳайкал қуриб кетдингиз.
Қалб чечаги —

муҳаббатни
Эъзоз айлаб ўтдингиз.

Асрадингиз ёдгор бўлган
Шоир ижод қаламин.
Дилингизда пинҳон эди
Айрилиқнинг алами.
Ўзбегимнинг пок аёли,
Дилга оташ ёққан — Сиз.
Зеб бермай ҳам,

зебо бўлиб,
Юракка хуш ёққансиз.
Поклигингиз нишонаси —
Бошингизда оқ рўмол.
Мунгли кўзлар, нурли

юзлар
Кўз ўнгимда ҳар замон.
Яшадингиз юрт ишқи-ла,
Доим айлаб шукрона.
Хотирлайман Сизни

ҳар дам
Дилгинам ёна-ёна.
Сиз — тириклар учун

ибрат,
Сизсиз — вафо қояси.
Эзгуликнинг,

шеъриятнинг
Мангу тирик дояси.

Нафиса НУРОВА
Яккабоғ тумани

Ўртоғим билан амалиёт сабаб
чекка туманлардан бирига кетаётиб,
йўлда бўри боласини қийнаётган
ўсмирларга дуч келдик. Шаҳарга
қайтгач эса яна шундай воқеанинг
гувоҳи бўлдик. Бу сафар мушук бо-
ласига азоб бераётган эдилар. Қи-
зиқ, ёш болаларнинг бунчалик
шафқатсиз бўлиб кетаётганига са-
баб нима? Боғча ва мактабларда
ҳаммамизга меҳр-шафқатли бўлиш
ўқтирилган-ку. Шуларни ўйлаб, ус-
тозимнинг ҳайвон тарбиясидаги ин-
сон боласи ҳақида айтиб берган-
лари ёдимга тушди.

XX асрда яратилган икки бади-
ий асар миллион-миллион одамлар-
нинг қалбини ларзага солиб, ҳали-
хануз ўз ро-

Shunaqasi ham bo'ladi

ни ўраб олишади. Бир пайт уядан
она бўри ва унинг болалари билан
бирга икки ёввойи қизалоқ ҳам чи-
қиб келади ва одамларни кўриб,
улар инларига қириб кетадилар.
Одамлар инни қазий бошлаганида
она бўри уларни ҳимоя қилиб, одам-
ларга ташланади, лекин отиб ўлдир-
илади. Индаги ёввойи қизларнинг
бири тахминан икки, иккинчиси эса
8 ёшларда эди. Иккови ҳам тўрт
"оёқ"лаб юрар, умуман гапиролмас-
ди. Афсуски, бир йилдан сўнг
уларнинг ки-

ўзига "ўғил" қилиб олган эди. Ва,
бола ҳам тўрт "оёқ"лаб юрар, хом
гўшт ер эди. Қоплон сингари ирил-
лар, тишларди ҳам. Фақат уч йил-
дан сўнггина у икки оёқлаб туриш-
ни ва идишда овқат ейишни сал-
пал ўрганган.

1973 йилда Суриянинг инсон
қадами етмаган жойларида овчи-
лар охуларни овлаётиб, улар ора-
сида ёввойилашган болани учрати-
шади. Бола

ҲАЙВОН ТАРБИЯСИДАГИ ИНСОН БОЛАСИ

ман-
тикасига мафтун эта-
ди. Булардан бири бўрилар билан
тил топишиб, улар орасида ўсган
хинд боласи — Маугли ҳақида
ажойиб эртак яратган англиялик та-
ниқли ёзувчи ва шоир Редьярд Кип-
линг қаламига мансуб бўлса, иккин-
чиси америкалик ёзувчи Беррау-
нинг "Тарзан"идир.

Булар-ку ёзувчиларнинг илҳом ва
истеъдод ила яратган бадиий асар-
лари. Бироқ бундай воқеалар ҳаёт-
да ҳам содир бўлармикин, деган
савол барчани қизиқтириши таби-
ий. Шунини аниқ айтиш мумкинки,
бундай воқеалар ҳаётда кўп-кўп уч-
раган. Масалан, 1920 йилда Ҳин-
дистоннинг Мидналар районида
яшовчи бир гуруҳ кишилар чакалак-
зорда ҳайвонсифат одам боласини
учратишади ва унинг қаерда яша-
шини кузатиб билишгач, ўша жой-

чиги ўлиб
қолади. Каттаси эса одамлар
орасида 9 йил яшайди, холос. Шу
давр мобайнида қизалоқ икки
оёқлаб туришни ва атиги бир неча
сўз айтишни зўрга ўрганган.

1923 йилда Ҳиндистоннинг Ассап
штатида овчилар урғочи қоплонни
отиб ўлдиряшади. Ўшанда унинг
инидан нафақат қоплончалар, беш
ёшли бола ҳам чиққан. Яқин қиш-
локдан эса боланинг ота-онаси ҳам
топилган. Отанинг айтишича, уч йил
муқаддам 2 ёшли ўглини ўзи бил-
ан бирга далага олиб чиқади. Ўғли
ухлаб қолгач, ўт устига ётқизи-
б қўяди, ишини давом эттиравера-
ди.

Бир пайт орқага қараса ухлаёт-
ган ўглини қоплон тишида кўтариб
кетаётган бўлади ва ўрмон ичида
кўздан гойиб бўлади. Шундан сўнг
ота фарзандини тирик кўрмаслиги-
га ишонган эди. Бироқ воқеа бутун-
лай бошқача кечди, қоплон болани

тўрт "оёқ"лаб
охулар галаси билан тенгма-тенг
соатига 5-10 мил тезликда чопар-
ди, охулардек ўта сезгир ва ўткир
кўз эди.

Мухтаassisларнинг айтишича,
ҳайвонларнинг ожиз, ёрдамга муҳ-
тож болага ўз боласидек меҳри ийиб
кетар экан (асосан урғочи жонзот-
ларда).

Афсуски, бугун табиатда бирор
жонзотнинг қирилиб кетишига йўл
қўйилса, шунга боғлиқ мувозанат
бузилиб, хавфли вазият вужудга
келади. Мана шу нозик ҳақиқат ав-
валдан маълумлиги учун халқимиз-
да азалдан табиатни муҳофаза
қилиш нуқтаи назаридан жонзот-
ларни бесабаб ўлдиршга йўл
қўйилмаган. Бу талаблар, бир то-
мондан, инсонни табиатни муҳофа-
за қилишга ўргатса, иккинчи томон-
дан, унинг қалби мулоийм, раҳм-
дил, пок бўлиб тарбияланишига са-
баб бўлади.

Дилдора ТҮЙЧИЕВА,
ЎЗМУ талабаси

"ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ" КРОССВОРДИ

1	2		3		4	5	6	7	8	9	
10		11	12		13		14		15		
		16			17		18				
19							20		21		
		22		23	24	25	26				
		27		28			29				
30	31	32		33		34	35		36	37	38
		39		40	41		42	43			
	44			45			46				
47									48		
			49			50		51			
					53	54	55	56		57	58
59	60				61				62		
					63						
	64					65			66	67	
									68		
69		70	71		72	73	74		75		
					76		77		78		79
80						81		82			
						83					84
85						86					

Бўйига: 1. Республикамиз ёшларнинг газетаси. 2. "Ёшлар" телека-
налидаги "Хайрат" кўрсатуви муаллифи, журналист. 3. Туя. 4. Россия-
нинг Рязань вилоятидаги дарё. 5. Инсон танаси қисми. 6. FM тўқинла-
ридаги радиолардан бири. 7. Торли чолғу асбоби. 8. Аллоҳ таолонинг
таҳти. 9. Шоир, "Ёшлар" телеканали раҳбари. 11. Рус эстрадада юлду-
зи — Дмитрий ... 12. "Ёшлар" телеканалдаги "Кутилмаган меҳмон"
кўрсатуви бошловчиси. 13. Республика зиялилари газетаси. 14. Мохир.
18. Машҳур журналист, ҳуқуқшунос, "Хуррият" газетасининг биринчи
муҳаррири. 21. "Маҳаббат"даги камонбоз. 24. Ўзбекистондаги ах-
борот агентликларидан бири. 25. Ёпишқоқ модда. 28. Пиллапош. 31.
Бирон бадиий асарга қўшимча изоҳ. 32. Халқа. 35. Донли экин. 36.
Республикадаги биринчи мустақил газета. 37. Котиб. 38. Асригимиз
бошида ташкил этилган миллий журналлардан бири. 41. Чегара. 43.
Тинч океанидаги Францияга қарашли орол. 45. "Вид" телекомпанияси
бошловчиси, марҳум журналист исми. 46. ЎзТВ 1 инфорацион дасту-
ри. 47. 2001 йилда "Офарин" мукофоти совриндори бўлган ёзувчи
журналист. 50. Машҳур санъаткор — ... Бурҳонов. 52. Андижон ёшлар
телерадиокомпанияси газетаси. 53. Машҳур турк шоири. 54. Жонивор.
55. Бош қисмдаги аъзо. 56. Итнинг нолиши. 57. "Адолат"нинг катта му-
ҳбири, криминал журналист. 58. Республикадаги энг катта ахборот
агентлиги. 60. Рўёб. 66. Май ичадиган идиш. 69. Сигарета русуми. 70.
Аёл хизматкор. 73. Республикадаги энг оммавий телеканал. 74.
ОМисрнинг юраги. 75. Нишолда тайёрлашда иштирокдаган ўсимлик.
76. Мустақиллик. 78. Қадимий Мисрда Кўёш худоси. 81. Хайқирик.

Энига: 1. Ўзбекистондаги мустақил ахборот агентлиги. 7. FM тўқин-
лида биринчи ташкил этилган радиостанция. 10. "Маърифат" газетаси
бош муҳаррир ўринбосари, Ўзбекистон Халқ таълими аълочиси. 13.
Ўрта. 15. "Адолат" газетаси бош муҳаррири. 16. Байрамдан олдинги
кун. 17. ... уюшмаси. 19. Дибнатли. 20. "Ўзбегим таронаси" радиоси
бошловчиси ... Мадаминова. 22. Тикувчилик анжومي. 23. Меъёрий иш.
26. Лол. 27. Сават (русча). 29. Тақдир. 30. Машҳур журналист, "Ахборот"
нинг Фарғона вилояти бўйича катта муҳбири. 33. Эдантес ёлган қалъа
(А.Дома). 34. Юклама. 36. Кўнгилочар газеталардан бири. 39. Вулкон
суюқлиги. 40. Эрталаб. 42. Қорақалпоғистон Республикасидаги туман.
44. Тожикистон Республикасидаги туман. 45. Ўзбекистон Мудофаа ва-
зирлиги газетаси. 47. "Ёшлар" телеканали инфорацион дастури. 48.
Наср. 49. Пуфак. 51. Эронлик футболчи — Али ... 53. "Хуррият" муҳбири,
ёш журналистлардан бири. 59. Сандал. 61. Машҳур шоир, журналист
— Эшқобил ... 62. Тариха, асно. 63. "Туркистон" газетаси бош муҳарри-
ри. 64. Тирранчо, овсар. 65. "... ва Рақел" (телесериал). 67. Тоғ давлати
пойтахти. 68. Сигир (шевада). 69. "Хуррият"нинг катта муҳбири. 72. "Ёш-
лар" радиоканали бошловчиси — Ваҳобиддин ... 77. "DDD ва бошқа-
лар", "Альманах ТВ" кўрсатувлари муаллифи бўлган журналист исми.
79. Амударё. 80. Қисқа. 81. Ўшал. 82. Машҳур ўшлик шоир. 83. Каспий
денгизига қўйлувчи дарё. 84. Пордоз. 85. Ўзбекистонда энг кўп нусxada
чоп этилаётган газета. 86. Машҳур сиёсий шарҳловчи Қобилбек ...

Тузувчи: Давронбек ТОЖИАЛИЕВ,
"Ma'rifat" муҳбири

Мухтарам
Асрор Ҳазраткулов!
Сизни таваллуд кунингиз
билан чин қалбдан муборак-
бод этамиз. Жонкуяр муал-
лим, ижодкор шоир, ширин-
сухан устоз сифатида қадр
топиб, мактабимиз фаҳри-
га айланганингизни алоҳида
таъкидлаймиз. Сизга со-
ғлиқ, ошавий хотиржамлик
бундан буён ҳам ҳамроҳ
бўлсин.
Ургут қишлоқ хўжалик
қасб-хунар коллежи
жамоаси

ЭЪЛОН
1990 йили Ўзбекистон Мил-
лий университети томонидан
Байдуллаев Лутфулла Асато-
вич номига берилган УВ—058911
рақамли диплом йўқолганлиги
сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Олий ва ўрта махсус таълим ва-
зирлиги, Ўрта махсус, қасб-хунар
таълими маркази жамоаси, УМКХТ
Ривожлантириш институти жамоа-
си шу институт бўлим бошлиғи, до-
цент

Қосимали Хусеинович
АБДУЛЛАЕВнинг
бевақт вафот этиши муносабати
билан унинг оила аъзоларига чуқур
таъзия изҳор этади.

Республика Таълим маркази жа-
моаси бош методист Гулнора Ни-
шоновага отаси
Амиржон МАМАЖОНОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур
таъзия билдиради.

Ma'rifat
ТАЪСИС
ЭТУВЧИЛАР:
Ўзбекистон Халқ
таълими вазири,
Ўзбекистон Олий ва
ўрта махсус таълим
вазири, Таълим ва фан
ҳодимлари қасаба
уюшмаси Марказий
Кўмитаси.

Бош муҳаррир:
Халим САИДОВ
Тахрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ,
Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром
БҮРИБОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари),
Шукур ЖОНБОВ, Фахриддин
ҚАРИМОВ (масъул котиб), Курбонбой
МАТҚУРБОНОВ, Усмонали МУСАЕВ,
Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир
ўринбосари), Хулқар ТҮЙМАНОВА,
Нурлан УСМОНОВ, Саъдулла
ҲАКИМОВ, Ўткир ҲОШИМОВ

Газета Ўзбекистон Республикаси
Давлат Матбуот Кўмитасида
№ 20 рақам билан 12 июнь
1998 йил рўйхатга олинган.
ИНДЕКС: 149, 150. Г-529.
Тиражи 32918 Г. 1 2 3 4 5 6
Ҳажми 4 босма табоқ.
Офсет усулида босилган,
қоғоз бичими А-3
Навбатчи муҳаррир:
Хусан НИШОНОВ,
Навбатчи:
Шероод АҲМАТОВ.

"Ma'rifat"дан материалларни кўчириб босиш
тахририят руҳсати билан амалга оширилиши шарт.
МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тонкеит,
Матбуотчилар кўчаси, 32.
ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб—136-56-42,
хатлар, мактабгача ва мактабдан ташқари
таълим янгиликлари бўлими —136-54-23,
умумий ўрта таълим янгиликлари бўлими,
қасбга йўналтириш ва ўрта махсус таълим
янгиликлари бўлими — 136-54-03, олий таъ-
лим янгиликлари бўлими, реклама ва тарғи-
бот бўлими — 136-55-58.

Газета материаллари
"Ma'rifat Madadkor" янариётида
терилди. Pentium компьютерида
Ляляя БИНАШЕВА
ва Малоҳат ТОШОВА
сахифалади.
"Шарк" нашриёт-матбаа
акционерлик компанияси
босмаҳонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон»
кўчаси 41-уй
Босишга топширилган вақти—20.00.
Топширилди — 20.00